

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 .

HIRDETÉSEK:

4-hasábos pétil sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryiltár pétil sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, február 7.

Mai számunk főbb közleményei:

- A koalíció védelme.
- A politikai tüzhelyről.
- Kisdetek oktatása.
- Halállal végződött sport-verseny.
- Az Aradi Ipar- és Népbank közgyűlése.
- Mentés a fogház után.
- Mennyi volt Sulkowski hercegnő hozománya?
- Román Irredentizmus?

A magyar ipar a hadseregben.

A magyar delegáció tengerészeti bizottsága által kiküldött ös albizottság ma délután behatóan tanácskozott afölött: hogyan részesíthetnék a magyar ipart abból a 312 milliónyi munkalából, amely a haditengerészet céljait szolgálja. Az értekezleten megjelent Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter is, aki a magyar ipar védelmében emelt szót és szavának teljes erejével igyekezett a magyar ipar érdekeit megvédelmezni.

Jelentéseink úgy szólnak, hogy ez a hazafias törekvése teljes sikert hoz és jelentékeny összeg jut a magyar iparnak a 312 millióból.

Es ez már nagyon szükséges is volt, mert a hadi tengerészeti kiadásokból eddig igen kevés jutott Magyarországra. Az összes haditengerészeti intézmények osztrák földön van-

nak. S a haditengerészet eddig a paritásnak semmi nyoma sem volt. Egyetlen tengerészeti intézet van Magyarországon, ez a fiemei haditengerészeti akadémia. De ez az intézet is jóformán egy darab Ausztria Magyarországon. A nagyszabású akadémiai épület vasrácsos kerítése mögött az osztrák tengerészeti hagyományokat ápolják és a magyar szempont még annyiban sem érvényesül, mint a szárazföldi katonai intézetekben. Ezen a bajon pedig csak az által tudunk segíteni, ha minél nagyobb tért iparkodunk hódítani a haditengerészet terén. Erre megvan az alkalmunk, sőt a hadi tengerészeti vezetőség egyenesen felhív bennünket, hogy dualizáljuk a hadi tengerészetet.

Iparkodjunk elsősorban a tengerészeti kiadásoknak minél nagyobb részét a haditengerészet részére való szállítások révén ellenszolgáltatásként visszaszerezni. Ezért lett oly nagyfontosságú a diósgyőri ágyu- és hadfelszerelési gyár kérdése. Ezzel a gyakorlati ténnyel léptünk és a delegátusok nem a levegőbe beszélnek, nem pusztán és sohasem teljesített óhajításoknak és kívánságoknak lesznek hirdetői, amelyeket a haditengerészet vezetősége elnémitott azzal a lakonikus kijelentéssel, hogy nem tud semmit beszerezni Magyarországon. Pedig a diósgyőri vasgyár legalább 25 év előtt

már abban a helyzetben volt, hogy ugyanazon módon berendezkedhetett volna ágyugyártásra, hajóacéllemez, hajóágyu löveg és minden más haditengerészeti cikk szállításra, mint ma.

Miért csak most fedezte fel ezt a hadügyi- és haditengerészeti vezetőség? Hát ennek különféle okai vannak. A hadügyi vezetőség költségei évről-évre szaporodnak. Nem lehet tehát Magyarországtól csak folyton kérni, de neki nem adni. Szakítani kellett tehát azzal a hagyományos osztrák katonai politikával, hogy a hadügyi költségekkel kizárólag az osztrák ipart támogatták. A hadvezetőség a hadiszerek beszerzésénél igen válogatós lett. A magán hadseregszállításokban kezd nem igen bizni és ahol csak lehet, maga állítja elő szükségleteit, vagy olyan gyárral szerződik, ahol saját katonai közegei által ellenőriztetni a gyártást.

Ezzel aztán egy csapással meg lett törve az osztrák nagy vállalatok, a nagy tőke, a nagy hadseregszállítók túlnyomó befolyása, akik tulajdonképpen megakadályozták azt, hogy Magyarország is kapjon valamit a hadseregszállításokból. Legfeljebb gabona, széna, takarmány szállítása jutott Magyarországnak, mert mindezt Magyarországon olcsóbban lehetett beszerezni, mint másutt. Ezek az osztrák hadseregszállítók akadályozták meg a

A csók eretneke.

Írta: Pogány Béla.

Út az óra.

Kicsi, emailozott falira van a fejem fölött, Sikoltva üti az órákat. Másnak kellemetlen. En aludni sem tudok nála nélkül. A fekete email lapon fehér betűk, fehér mutatók. Ejszaka, ha kialszik a villany, a fekete lap egybeolvad a fal éjjeli sötétjével. Ugy érzem, óránként megjelenik egy fehér sáv a falon. Az óra sikoltó útése fehér vonalban fut végig a mutató irányában. Az ablakon szelíd, szentimentális, kék ég látszik. Ott a halál fehér vonalu árnyéka, emitt az élet ígérete. Daloló jökevünkben valaha szerettük az élet ígéreteit. Rézszegek voltunk. Hol bortól, hol meg a fiatalság szent mámorától. Ma ez a fal szeretkezik velem. A ragyogó égboltozat helyett egy sötét fal, rajta a halál sürgölődő, tevékeny árnyéka.

Ma éjjel leány jön ide. Vérserkentő csókot akar. Ma éjjel leány jön ide és jaj, meg fogja látni itt a falon a halál fehér árnyékát. Ma éjjel leány jön ide és nem fogja érezni az élet ígéretét.

Mire nyolc-tíz fehér sáv beszántja az egész fekete falat, akkora megjön a violás hajnal. Kinyitjuk a szemeinket és nem bírjuk ki, hogy nézzük a színek szaporodását. Valahol messze sötétlik a föld. Mélyfekete borzalmas. De tüzek és színek kelnek belőle. Ezer színoszlop között játszik majd a szemünk fogócskát. Es én félek ettől. Engem itt hagy a halál árnyéka. Es a leány az élet ígérete nélkül marad. Jön az élet. Maga az élet. Hidegen és igazmondó durvasággal. En félek az Élettől és

fél a leány is. Csak a halál árnyéka és az élet ígérete szép.

Ma este leány jön hozzám. Piros lesz a nyelve, fehér lesz a teste és éles lesz a foga. Kínózni fog. Ordít, hogy szeressem. Mert ezt ígérte neki az élet és ezt ígertem neki én.

Es én nem fogom szeretni. Jön a violás hajnal és ott találja a leányt. Piros lesz a nyelve, fehér lesz a teste és éles, viacsorgó a foga. A nyelvét nem halványítja meg a láz tüze, a testét nem tarkítja az én karmolásom és a fogán nem lesz egy csópp sem az én véremből.

Ma este leány jön hozzám és a violás hajnalban mint leány megy majd el. Keressen más legényt, akinek rem a fekete fal és a fehér sávok a szeretői.

Három asszony.

Utazom a csókok vonatján. Beülök egy csöndes zugba és hallgatok. Egy mélyszinű havanna az utitársam. Ezt komoly életbölesnek tartom. Nem szólunk egymáshoz, de ha történiük körülöttünk, a havanna okos tűzszemével rám tekint.

Ez itt a csókok vonatja. Mindenki lázas, izgatott, pirosak az arcok és a harmadik osztály vidám nótázása áthallatszik hozzánk, elsőkelő utasokhoz. Ott dalolva, büszkén mennek a csókért, itt szegyenkezve, alattomban. Nekem már nincsen céloom. Voltam én is vidám, énekes harmadosztályu utas, aztán mentem izgatottan, kipirult arccal, de diszkrét csöndben a második osztályon. Most az elsőn megyek és pléddelel melengetem kiszikkadt ereimet. A ha-

vanna szikrázni kezd. Nevet. Talán rajtam? Lelököm a plédet. Kiegyenesítem a tagjaimat, gondolkodom. Hiába, nem tudom megmondani a célt, miért utazom. Csak látni akarom azokat, akiknek van még okuk, akik tudják, hol fognak leszállni, melyik állomáson várja csókosszáju legény, ölelőkaru leány.

A csókok eretnekének az a sorsa, hogy bámulja szótlannul, bámulja irigykedve, de reménytelenül a hívőket.

Három asszonyt látok magam körül. Boldog utasai a szerelem vonatjának. Izzik a szemük és simogatásra hajlik a tenyerük.

Beszél az első. Minden szava naiv és tudatlan. Ostoba haszontalanságokat beszél. Szomjas, mint a nyári föld. Termékeny csókszapor után piheg a láztól cserpes ajka. Ez huszesztendő.

Előkelő, pompázó a második. Minden mozdulata, minden ruhadarabja az izlés fényüzése. Mosolyog és látom a diadalmas kacérságát. Az egész szimboluma a hódító erőnek. Ez harminc esztendő.

A harmadik negyven éves. De több is lehet. A bőre kissé pergamenes. De telt, épenergiájú. Amit mond, csupa ravaszság, megtévesztő hazugság. Megcsalja az érzékeit, megcsalja a szemedet és ő diadalmaskodik. Szereted.

Es a férfi nem érez a három között különbséget. Mind a három egyformán győztes, mind a három boldog utasa a csókok vonatjának. Mind a három tudja, hova utazik.

Es én visszaburkolózom a plédembe, farkasszem nézek a havannámmal és hallgatom a harmadik osztály vidám nótázását. A csókok eretnekének ez a sorsa.

magyar ipar fejlesztését a hadügyi és haditengerészeti költségekből, de ezeket most kissé oldalba döfik, mert nem megbízhatók, legalább gyártmányaik nem annyira megbízhatók, mint az állami gyártmányok, melyek katonai felügyelet alatt készülnek és így nagyobb a bizonyosság, hogy azok minőségükben fogva a legkövetkezőbbek.

Emlékezhünk arra, hogy pár év előtt szó volt arról, hogy a híres osztrák Skoda-ágyugyár részvénytársaság meg akarja venni a diósgyőri magy. kir. állami vasgyárat. A sajtó egy része e terv mellett iparkodott hangulatot csinálni. Ime most kitűnik, hogy Skodaéknak és hírlapjaiknak az volt a céljuk, hogy a magyar állam kezéből ezt az utolsó ütőkártyát kivegyék. Vagyis az osztrák nagyipar továbbra is magának akarta biztosítani az ágyugyártást és e célból Magyarországon is lett volna egy gyártelepe. Skodaék terve azonban nem sikerült és mint most a miniszterelnök beszédéből az egész ország örvendetesen tudomásul veszi, a diósgyőri m. kir. állami vasgyár továbbra is megmarad állami intézménynek az ágyugyártás bevezetése után. Az állam maga gyárt a saját pénzén ágyukat és ennek hasznát az állam élvezi, nem pedig a Skoda-gyár részvényesei vágják zsebre a rengeteg osztalékot.

Ime a gyakorlati élet követelményei meghozták nekünk azt a katonai vívmányt, hogy a hadsereg és a haditengerészet részére való szállításokban egyszerre jelentékeny részt vehetünk, a melyben eddig az osztrák kajánság és kapzsiság bennünket megakadályozott. Majd a többi vívmányokat is meghozza az idő, felesleges azt erőszakolni és a hadsereg harc képességének fejlesztésével egybekapcsolni holmi látszólagos nemzeti vívmányokat.

Hieronymy Károly ünneplése. *Budapestről* jelentik: Február 10-én lesz évfordulója annak, hogy Hieronymy Károly kereskedelmi minisztert Iglón képviselővé választották. Azok a képviselők, akik a választáskor Hieronymyt Iglóra lekísérték tiszteletére pénteken este bankettet rendeznek, amelyen a miniszterelnök is meg fog jelenni.

Barabás Béla mandátuma. *Szilágysomlyóról* táviratozzák: Barabás Béla vasárnap tartotta a városháza udvarán programbeszédét. Tiszteletére délből bankettet adtak. Keller Samu Justh-párti jelölt délután a színházban mondotta el a programbeszédét. A románok Delleu Viktort akarják felléptetni. Delleu az utolsó választásnál Ugron ellenjelöltje volt. Barabás Béla holnap körutra indul a kerületben.

Budapestről jelentik: Keller a Justh-párt központjához fordult támogatásért. A párt tagjai közül többen azon az állásponton vannak, hogy a párt ne állítson Barabással szemben hivatalos jelöltet, egyrészt, mert Barabás a közelmultban fáradozott a két függetlenségi párt egyesülésén, másrészt, mert ha a Justh-párt sikraszáll, a két függetlenségi párt versengése

a munkapártnak használja. A Kossuth-párt több tagja már leutazott Barabás támogatására, a Justh-párt még nem döntött ebben a kérdésben.

A koalíció védelme.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, február 6.

Napirend előtt Polónyi Dezső pocsékolt el egy félórát a Ház idejéből felszólalásával és ülés közben hozzá fecsérelt ismét egy felet zártüléssel, választások is voltak, Dési Zoltánnak tehát könnyű volt kibeszélnie az ülést. A koalíció szét tört esontjait igyekezett összedrótózni. Sikertelen vállalkozásnak bizonyult, mert Lukács László oly apró szilánkokra faragta széjjel, hogy a feltámadáskor a halál angyala sem lesz képes összetrombitálni a gyászban kimult fából vaskarikát.

Polónyi Dezsőnek napirend előtti felszólalását és az emiatt kért zártülési tárgyalást lapunk más helyén közöljük; itt a bankvita lefolyásáról tudósítunk:

Az ülésen Kabos Ferenc elnökölt, aki bejelentései során felolvastatta az összeférhetlenségi bizottság ítéletét Burdia Szilárd ügyében. A bizottság úgy találta, hogy összeférhetlenség Burdia esetében nem forog fenn. Napirend előtt Polónyi Dezső szólalt fel — az ülés e részéről külön cikkünk számol be — utána pedig betöltötték azokat a tisztségeket, melyek a volt horvát képviselők távozása folytán megürültek.

Következnek

(a választások)

és pedig 1 jegyző, továbbá a horvát-szlavonországi képviselők közül a bizottsági tagok megválasztása és pedig: a közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottságba 4 rendes és 1 póttag, a földmivelésügyi bizottságba 2 tag, a gazdasági bizottságba 1 tag, a kérvényi bizottságba 1 tag, a könyvtári bizottságba 1 tag, a közlekedésügyi bizottságba 2 tag, a mentelmi bizottságba 1 tag, a napló-bíró bizottságba 1 tag, az országos ipartanácsba 1 tag, az országos közlekedési tanácsba 1 tag, a pénzügyi bizottságba 1 tag, a számvizsgáló bizottságba 1 tag, a véderő-bizottságba 1 tag, a zárszámadás vizsgáló bizottságba 1 tag és az Erzsébet-szobor bizottságba egy tag.

A névszerinti szavazás útján megválasztották a következőket:

Jegyző: Draskovich János gróf. Földmivelésügyi bizottságba: Jankovich Aladár gróf, Szekulich Lázár. Gazdasági bizottságba: Ivics Sándor. Kérvényi bizottságba: Svindermann Balázs. Könyvtári bizottságba: Sisics Nándor, Werner Gyula. Közlekedési bizottságba: Draskovich János gróf, Spevec Ferenc. Közigazgatási bizottságba: Széchenyi Emil gróf. Mentelmi bizottságba: Radicevics Lőrinc. Napló-bíró bizottságba: Braukovics Dömötör. Országos Ipartanácsba: Schwarz Lajos. Országos közlekedési tanácsba: Schwarz Lajos. Pénzügyi bizottságba: Draskovich János gróf. Számvizsgáló bizottságba: Pinteravics Antal. Véderő bizottságba: Pejacsevich Tivadar gróf. Zárszámadást vizsgáló bizottságba: Pinterovich Antal. Dícsült Erzsébet királyasszonyunk szobrának bizottságba: Pejacsevich Tivadar gróf. A közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságba: rendes tagok gyanánt: Pejacsevich Tivadar gróf, Svindermann Balázs, Szekulich Lázár, Spevec Ferenc; póttag gyanánt: Radicevics Lőrinc.

Következett ezután napirend szerint a

bankvita)

folytatása. Az első szónok Csontos Andor (Kossuth-párti) volt. Egész röviden fejtette ki ellenzéki álláspontját és kijelentette, hogy a javaslatot nem fogadja el, hanem csatlakozik Kossuth és Földes határozati javaslatához.

Elnök 10 perc szünetet ad.

(Szünet után)

Dési Zoltán: Védelmébe veszi a munkapárti támadásokkal szemben a koalíciós kormányzatot. Széles alapon polemizál Tisza István gróffal.

Reflektál Lukács pénzügyminiszter beszédére, aki azt mondotta, hogy az ellenzék harca a bankjavaslat ellen nem bir morális alappal. Kijelenti, hogy az ellenzék nem engedi elvenni magát a bírálat jogát. A pénzügyminiszter azt állította, hogy a koalíció 1907-ben tudatosan tette lehetetlenné az önálló gazdasági berendezkedést. Ily állításokat Lukácsnak volna legutolsó sorban joga megköveteltetni. Ezután fejtegeti az 1894. 30. törvényeket, amely az osztrák parlamentáris állapotok következménye volt. Ez a törvény konstataulta, hogy megegyezés nem jött létre és hogy beállott az önálló rendelkezési jogállapot. Lukács László az akkori pénzügyminiszter az idézett törvény 4. szakaszának bekezdései dacára újra megkezdte a kereskedelmi szerződési tárgyalásokat és ezzel a törvényben megállapított jogállapot formálisan kijátszotta. Kérde, van-e joga ily eljárás után a pénzügyminiszternek morális alapról beszélni. A koalíció kénytelen volt új autonóm vámtarifát teremteni, hogy reparálja másoknak az önálló berendezkedés ellen elkövetett hibáit. Lukács mint *homo regius* a király előtt a Justh programot képviselte, most pedig a bankjavaslatot védi. Az átváltozás ily világrekordját még senkisémet érte el.

Ezután Antal Gézával polemizál és kijelenti, hogy Antaltól semmiféle rendreutastást vagy kitanitást nem fogad el. Tisza szemrehányása se állja meg a helyét, hogy Apponyi nem utazott volna el Amerikába, ha valóban veszély fenyegetné az alkotmányt. Ezután szünetet kér.

Szünet után azt fejtegeti, hogy a valutarendezés betetőzését a készfizeség megkezdése után oly fontos közgazdasági érdeknek tartja, aminek még az önálló bank felállítását is hajlandó ideiglenesen alárendelni. A javaslatot azonban nemcsak pénzügyi okokból kifogásolja és nemcsak a készfizeség elodázása miatt, de alkotmányjogi szempontból is aggodalmasnak találja bizonyos intézkedéseit. Nem fogadja el a javaslatot.

Dési beszéde után zárt ülés következett, amelyről lapunk más helyén számolunk be. Az ülés fél négykor ért véget.

VÁROS ES MEGYE.

Az állatvásár helye. Megirtuk, hogy a tanács február 6-ikának déli tizenkét órájáig adott időt az óvár-téri állatpiac berendezési költségeinek deponálására. Az érdekeltség eme tanácsi intézkedésnek nem tett eleget, részint mert a határidőt korainak tartja, részint pedig a mérnöki hivatal által megállapított berendezési költségek 13672 korona összegét találja túl magasnak. Ezért Domány József és társai egy újabb beadványban azt kérik, hogy a tanács a márciusi közgyűlésig hosszabbítsa meg a befizetés idejét és addig majd ők készítenek olyan tervet, melynek alapján olcsóbban lehet majd a törvénynek teljesen megfelelő állatvásár-teret berendezni. Schwarz Jenő dr. is tett egy előterjesztést ez ügyben a tanácshoz. Alapos indokolással, a város közforgalmi érdekeinek szempontjából szükségesnek mondja, hogy az állatvásár az Óvár-téren maradjon és a berendezés költségeit a törvényhatóság viselje.

Schwarz dr. holnap délután öt órára a Fehér Kereszt gyémánttermébe értekezletre hívta meg a törvényhatósági bizottság tagjait.

A Munkástelep lakóinak kérelme. Nyári István és társai azt kérik a törvényhatóságtól, hogy a munkás-telepen építendő házakra vonatkozó szerződés harmadik pontját változtassa meg, mert nem kapnak építési kölcsönt miatta. Az említett szakasz ugyanis kimondja, hogy az ingatlan tulajdonjoga harmadik személyre csak a város beleegyezésével ruházható át és ezt a kikötést telekkönyvileg feljegyezteti a város, mikor a telket az építendőnek átadja.

A politikai tüzhelyről.

(Külföldi vélemények. — Polónyi csizmája. — A félrevonulás.)

(Fővárosi levél.)

Budapest, február 6.

Külföldi véleményekkel vagyok tele. Ha úgy egy hétre kikerülünk az országból és aztán hazajövünk, minden másképp látszik, mint egyébként. Odakint ugyanis néhány megjegyzés „szép Magyarországról” valahogyan deformálja a látóképességünket. Most például akármerre kerül az ember, — természetesen komoly köröket értek, — mindenfelől a kétszázmillió államkölcsonünk horribilis tuljegyzésének szögéből itélik meg a helyzetünket. Kivülről most valahogy rózsásabbnak látjuk a „mi világunkat” mint idehaza. Nos és a Tisza románbékítő beszéde, úgy csendül odakint a Scotus Viator dörgedelmeihez szokott fülekben, mint egy új Széchenyi szava. Odakint, ahol a részletek, a minuciózus parlamenti viták kicsinyességei elmerülnek a közvélemény monstruózus tengerében, szinte megmosolyogják a törpe minoritásba szorított ellenzék csatározását. Kint, ahol már a távolság sem tűné az objektív lencse elhomályosítását, egyet látnak világosan, hogy a kormány feladata, hivatása és felelőssége tudatában nyugalommal viselkedik és dolgozik. Megindította a delegációs tárgyalásokat, állja a bankvitát, békét teremtett horvátjainkkal, financiapolitikáját megértette úgy a belfölddel, mint a külfölddel, kitűzte a célt a közigazgatás modernizálására, a katonai kérdések rendezésével tíz esztendőre megrázkódtatás puszkaporos romjait takarítja el a békés fejlődés útjából. Ilyen feladatok, ilyen cél utjain ki ne mosolyognék aztán idehaza az olyan ugratásokon, amelyek egy napon Tiszát—Lukácsot állítják szembe, majd a miniszterelnök és egy-egy minisztertanács közt kutatnak éket. Mert a végén mindig kisért, hogy Polónyi rendezett egy kis portyázást a sajtó egynemely kedélyes herkében...

Polónyi csizmája egyébként jól megnevedvedett a bankvita pocsolyás részeiben. A nedves csizma aztán szorítani szokta a lábakat. Ez a szorongató érzés röppentette ki aztán a folyósóról, hogy kompromisszumos tárgyalások folynak. Értjük a csizmát. Polónyinak tüzoltóra volna szüksége, hát tüzet kiabál. A rókauton, melyen elindult ő kelme, egyszerre csak észrevette, hogy rókalyuk felé halad. Rájött az egyszeregyre, amit a józan közvélemény hetek óta számon kér, hogyhát mi a célja a bankvitának? Az önálló bank nem aktuális cél, ezt ők maguk hirdetik. A kormányt semmiféle terminus sem köti, ez szintén tisztázatlan. És végül az országnak semmi reális haszna, sőt épen kára fejlődhetik egy talán még eszeveszettül elmáló vitában. Keresni kell tehát és precizirozni a célt, sütötte ki Polónyi, mert különben szegény lába beledag a csizmába. De hogy ne lássék, mintha őt szorítaná a csizma, hát ráfogta a kormányra, hogy ő keresi a kompromisszumot. Ez a Polónyi Géza legutóbbi machinációjának leálcázott története.

A félrevonulás a politikában olyasvalami, amihez a felsőbbes egyéniségek ereje szükséges. Ez erő nélkül nincs méltóság a félrevonulásban. Aki egyéniségének ezzel az erejével nem rendelkezik, okosabb, ha kint hadonászik a fórumon, legalább álláspontja nevétségességével tulról segíti a jó ügyet. Mennyi erő és szépség volt például abban, ahogyan Tisza István élt önkéntes számkivetésben, ellenben milyen hasznára van ma épen az ő politikájának, hogy például Polónyi nem képes félreállni. Ám halljuk is, meg olvasott is az ujságokban, hogy Andrássy csak az ötödik szakaszhoz beszél, aztán elutazik Olaszországba; Apponyi is a messzi tengerentúrra indult; Kossuth

szegény régi bajával ágyban párnák közt pihen és gyógyul. Ezek az urak is rájöttek arra a nagy igazságra, amivel Andrássy a volt külügyminiszter küldte pihenőre Görgeit.

Görgei, mint tudjuk, 1849-től fogva Klagenfurtban volt internálva. Midőn a keronázás tizen-nyolc esztendő múlva megtörtént, a politikai foglyok mind kiszabadultak, a száműzöttek hazatértek, az amnesztia kiterjedt mindenkire; Görgeit azonban otfeledezték Klagenfurtban. Görgei ekkor Andrássyhoz fordult levélben s kérdés, hogy ő vele mi történik? Ő reá kiterjed-e szintén az amnesztia? Andrássy rögtön táviratilag intézkedett az osztrák kormány utján Görgey elbocsátása iránt s erről azonnal értesíté a tábornokot.

A tábornok hazajött s első kötelességének tekintette Pesten tisztelegni Andrássynál, megköszönvén a közbenjárást s hosszú fogságának megszüntetését.

— Hagyja el, tábornok ur, felelte Andrássy. Ön nekem nem tartozik köszönettel. Én kiegyeztem az osztrákkal, ön vonuljon félre; panaszokkal nem segítünk a hazán.

De a hasonlat kissé sántit. Mert a véres nemzeti ellentállás nagyjai tudtak megbékülni is, félrevonulni is. De a véremléki koalíciós rezisztencia hős tábornokai, félre is vonulnak nem is, békülnek is, nem is, itt vannak, meg nincsenek is. Olyan össze-vissza politikát csinálnak, olyan határozatlan köntösfalazgatással dolgoznak az ellenzéken is, mint ahogyan a kormányon tették. Ezért kellett oly hamar minoritásba sodródniok és ezért nem sziveli az ország az ellenzéki harcukat sem.

Kisdedek oktatása.

— Zárt ülés a Házban. —

Távirati tudósítás.

A 22. február 6.

Polónyi Dezső mára szenzációt ígért a Háznak. Szóvá tette Ugron Gábornak rövid idővel halála előtt tett napirend előtti felszólalását a horvát Banjanin János képviselő mentelmi dolgában. A képviselő urat ugyanis egy büntető ügyben a horvát hatóságok kikérték a horvát tartománygyűléstől, de nem a magyar parlamenttől, amelynek épp úgy tagja Banjanin János, mint a Sábórnak. Tomasics bán pedig, aki előtt egy ujságíró ezt a sérelmet említette, igazat adott a horvát hatóságoknak, akik — szerinte — csak a horvát törvényhozástól kötelesek kikérni a megvádolt képviselőt. E nyilatkozat miatt akarta támadni ma Polónyi Dezső Tomasics bánt.

A támadás és kritika jogos határát azonban jóval túllépte és ezért Khuen-Héderváry gróf miniszterelnöktől alapos megleckéztetésben volt része.

Roppantul szégyelte a nyilvános kioktatást a fiatal óriás és zárt ülést kért, hogy ott lemossa a gyalázatot. Nem kell azt országvilágnak tudnia, hogy a „polonyiaskodás” már az első generációban csődöt mondott és a nagy „csavaró” kis fia szégyent hoz apja ósz fejére. A zárt ülésben a miniszterelnök a Ház általános helyeslése közben magyarázta meg az okvetetlenkedő képviselőnek, hogy nincs joga a Házat megillető itélkezést magához ragadnia, mert még egy Polónyi sem lehet ügyvéd ügyész és bíró egy személyben...

A képviselőház ülésének erről a részéről itt következik tudósításunk:

Polónyi Dezső napirend előtt szólalt fel és a horvát bánt törvénysértéssel vádolta. Amióta — ugymond — Ugron Gábor szóvá tette Banjanin horvát képviselő mentelmi ügyét, a helyzet egyáltalán nem változott. A magyar országgyűlés mentelmi bizottsága tárgyalta is az ügyet, azonban a horvát bán még mindig ra-

gaszkodik ahhoz a felfogáshoz, hogy horvát képviselők csak a horvát mentelmi jogot élvezik. A horvát országos gyűlésnek csak autonóm jogai vannak, de sem törvényhozó, sem végrehajtó hatalma nincs. A törvényt tagadta meg a bán akkor, amidőn felszólításra is megtagadta még az akták beküldését is. Tiltakozik Tomasics viselkedése ellen.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök: Nem akar érdemleges választ adni, lesz arra idő akkor, amikor a mentelmi bizottság jelentése kerül a Ház elé. A mentelmi bizottság lesz hivatva a kérdést eldönteni. Csak annyit jegyez meg, hogy a bán nem tagadta meg az iratok beküldését, csak ideiglenes választ adott.

Polónyi Dezső félreértett szavai helyreigazítása címén szól. Kijelenti, hogy nem akarta kritizálni a bánt, de szembeszökő volt alkotmányellenes viselkedése. A bán teljes politikai felelősség sulya alatt működik, nem szabad tűrni, hogy ő bárhol közjog, vagy alkotmányellenes kijelentést tegyen.

Khuen-Héderváry Károly gróf: Csak röviden annak kijelentésére szorítkozik csupán, hogy tiltakozzék Polónyi ellen, hogy olyan dolgokfelett itélkezzen, amihez joga nincsen.

Polónyi Dezső: Bocsánatot kérek! (Jobbfelkiáltások: Eláll!)

Elnök: Mi címen kíván szólni?

Polónyi Dezső: Személyes megtámadtatás címén.

Elnök: Tessék!

Polónyi Dezső: Neki kötelessége és joga itt a Házban ilyen dolgokat szóba hozni. Kijelentéseit fentartja, csak azt sajnálja, hogy a miniszterelnök egy képviselőt lecsárol. Nem a Banjanin-ügyet akarta szóvá tenni, hanem a bán dolgát.

Désy Zoltán beszéde után az elnök bejelentette, hogy több képviselő zárt ülés iránt sürgetős indítványt nyújtott be hozzá. Elrendeli a karzatok kiürítését és erre az időre az ülést felfüggeszti.

A zárt ülésben Lovászy Márton szólal fel. Az ellenzék nem hagyhatja szó nélkül azt a nyilatkozatot, melyet a miniszterelnök tett az ülés elején Polónyi Dezső felszólalására. A miniszterelnök tiltakozott az ellen, hogy Polónyi oly dologban itéljen, amihez joga nincsen. Ez elhomályosítása a képviselőház és a képviselők jogainak. A miniszterelnök nyilatkozata valósággal lovat adott a magyar államellenes horvát törekvések alá. Az ellenzék a zárt ülésen alkalmat akart adni a miniszterelnöknek arra, hogy kétértelmű nyilatkozatát ki-magyarázhassa.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök megmagyarázza félreértett szavait. Csak az ellen tiltakozik, hogy Polónyi Dezső itt itélkezzen. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a képviselőnek nem volna szabad bírálni vagy vádat emelni. Polónyi azonban nemcsak kritizált, de egyszemélyben bírósággá is alakult és maga akart itélni ilyenformán, hogy már el is mőzditotta volna állásából a bánt, holott az ítélet csak a Házat illeti meg és a Háznak eme jogát ő mindig szentnek ismerte el.

A miniszterelnök nyilatkozatát nemcsak a többség, hanem a Ház többi oldalán is a Justhpartot kivéve teljes megnyugvással fogadták. Felszólalt még Polónyi Dezső is, megokolva a zárt ülés kérését, de a jobboldalon nagy türelmetlenséggel hallgatták. A zárt ülés Győrffy Gyula és Szmracsányi György rövid felszólalásai után véget ért.

Amikor az elnök a nyílt ülést megnyitotta, Szmracsányi György felkérte a miniszterelnököt, hogy nyilatkozatát a Ház színe előtt ismétel-

telje meg. A miniszterelnök ezt megtette, mire az ülés délután négy órakor véget ért.

A zárt ülésen kis incidens izgatta fel a kedélyeket, Polónyi Dezső beszéde közben Justh Gyula így szólt.

— A kritika jogát nem lehet kétségbevonni.

Serényi Béla gróf odakiáltott Andrássy Gyula gróf felé:

— Csak azért beszélnek, hogy háromnegyed háromig kihuzzák az időt.

Justh Gyula meghallotta ezt a megjegyzést, biborvörös lett és izgatottan válaszolt:

— Ez nem igaz!

Serényi Béla gróf:

— Nem oda mondtam!

Zichy Aladár gróf: De mondtad. Ezt nem lehet letagadni.

Andrássy Gyula gróf: Csak vicceltünk.

Serényi Béla gróf: Nem azt mondtam, hogy nem mondtam, hanem hogy nem oda mondtam.

A zárt ülés után Solymossy Ödön báró és Zákó Milán képviselők felkeresték Justh Gyulát és Serényi nevében kijelentették, hogy a miniszter Justhékra nem akart megjegyzést tenni, hanem csak diskurálás közben használta a kifejezést. Ugyanezek az urak felkeresték Zichy Aladár grófot is és vele is tisztázták a dolgot.

Román irredentizmus?

(Magyar delegációs ülések.)

Távirati tudósítás.

Arad, február 6.

A delegáció külügyi albizottsága ma folytatta tárgyalásait.

Az első szónok Szűllő Géza elfogadja a költségvetést és hozzájárul a bizalmi nyilatkozathoz a külügyminiszter iránt. Nem ért egyet Sághy Gyulával a román társadalomban irántunk észlelhető ellenszenv tekintetében. A román állam mindig a barátságos viszonyban levő államok között volt.

Sághy Gyula ismételt felhívja a külügyminiszter figyelmét a román mozgalmakra, amelyeket veszedelmesebbeknek tart, mint az olasz irredentista mozgalmat.

Laszkáry Gyula figyelmeztet az Erdélyben mutatkozó magyar államellenes agitációról, melynek fészke szerinte Bukarestben van. Felmutat egy térképet, amelyet román lakta vidékeken az iskolás gyerekek között osztogatnak, amelyben Románia Bukovinát is magában foglalja és egészen a Tiszáig terjed.

Aerenthal gróf külügyminiszter válaszolt ezután az elhangzott beszédekre. Romániához való viszonyukat illetőleg kijelenti, hogy már tizenhat évvel ezelőtt képviselte a monarchiát Romániában és a jelenleg fenálló barátságos viszonyhoz némileg ő is hozzájárult. Konstatálja, hogy a román kormányok, bármely párthoz tartoztak is, mindig korrektül viselkedtek a monarchiával szemben. Előfordultak ugyan Romániában szörványosan magyarellenes szimpptomák, de a kormányzati eljárása mindig kifogástalan volt.

A bizottság ezután a költségvetést úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

Budapestről jelentik: A magyar delegáció tengerészeti albizottsága által kiküldött ötös bizottság ma másfél óráig tanácskozott, melyen Hieronymi Károly miniszter is résztvett. Behatóan megbeszéltek azokat a módosításokat, melyek mellett a magyar ipar a tengerészeti 812 millió rendkívüli hitelből teendő megrendelésekben részesíthetők.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az OMKE aradi kerületének nagygyűlése.

— Szende Pál Aradon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 6.

Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta az OMKE aradi kerülete nagygyűlését az aradi Lloyd-egyesület nagytermében, melyen a központ képviselőjében Szende Pál dr. az OMKE főtitkára jelent meg. Eles Ármint kerületi elnök az ülést megnyitva, örömeinek ad kifejezést, hogy a kereskedelemnek e nagyjelentőségű gyűlése a Lloyd új helyiségében történik, üdvözlö a szép számban megjelent tagokat és vendégeket s köszönetét fejezi ki Szende Pál dr. főtitkárnak a megjelenésért.

Faragó Rezső az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés községi programjának megállapítása érdekében terjesztett elő határozati javaslatot. A falusi kereskedő helyzetét ismerteti, aki fontos társadalmi hivatást tölt be. Míg ugyanis a falun értelmiségünk többi része bizonyos hatalmat gyakorol, fensőbbbségben van a falu kisparasztjával, a kereskedő a legtöbb esetben a bizalmasa a falu népének, akivel tudását megosztja, akinek segítőtársa és igen sok esetben védelmezője. Az OMKE dolgozzon ki a falusi kereskedők számára községi programot, mely irányítsa azokat, hogy a velük együtt élő nép javát, terhei esőkkénését, keresetének javulását, helyzetük függetlenségét mi módon terjesszék elő.

Szende Pál dr. elsősorban az OMKE központjának üdvözlését tolmácsolja és örömeinek ad kifejezést, hogy az aradi kerületnek, mely az OMKE legerősebb vidéki szervei közé tartozik, nagygyűlésén megjelentek. Az OMKE községi programját vázolja, melyet egy titkári értekezleten éppen az aradi kerület titkára proponált. Egy nagyszabású politikai és társadalmi mozgalmat tart erre a legcélszerűbbnek, melybe Magyarország összes kereskedőit be kell vonni. Nézete szerint ezzel csak úgy lehet célt érni, ha az agitáció céljaira egy hetenként megjelenő lapot adnak ki, mely a kereskedők és kereskedelemnek minden ügyét, helyzetét és sérelmét tárgyalják. Szükséges ez a védelem pedig azért, mert Magyarországon a kereskedelem ellenes mozgalmak mindnagyobb mérvűket öltenek és mindinkább szaporodnak azok a sérelmek, melyek a kereskedelem érdekeit mindjobban sújtják.

A mai választórendszer mellett a parlament soha sem lesz a kereskedelmi érdekek barátja. 1869. évben a kereskedelemmel foglalkozók a lakosságnak 5, 1900. évben 20 és a mostani népszámlálás szerint valószínűleg az összlakosságnak 25 százalékát teszik, kik tehát joggal megkövetelhetik, hogy helyzetük más osztályéhoz hasonló legyen. A kereskedők ellen megalakították a Magyar Gazdaszövetséget, melybe a kisbirtokosságot bevonták és mindennemű gazdasági, társadalmi és politikai viszárságért a kereskedelmet okolták.

Addig míg a választói jogban alapvető változás nem áll be, gondolni sem lehet arra, hogy ez irányzat megváltozzon és ezért az OMKE a szervezkedés és a kereskedelem összetartásának minden erejével oda fog irányulni, hogy a kereskedelmet az agrárius tulkapások ellen megvédje és első sorban azoknak a támogatását és barátságát keresse, kiket, bár ugyanazon helyzetben vannak mint a kereskedelem, az ellen felbujtották.

Rátér ezek után a két legaktuálisabb gazdasági kérdésre, a perrendtartásra és élelmiszer drágaságra és ismerteti nagyjában azt a küzdelmet melyet a birtokos osztály pártkülönbség nélkül, a fegyelem és tekintély sutbadósával a könyvkivonati illetékesség ellen intézett. Beszédét azzal fejezi be, hogy az események vaskényszere idézi elő a dolgok ily állapotát és mennél erősebb lesz a harc, annál inkább megacélozva fog onnan a kereskedelem kikerülni.

Eles Ármint az előadónak nagyjelentőségű előadásáért köszönetét fejezi ki és az ülést bezárja. Az előadás után Eles Ármint a kiváló vendég tiszteletére gazdag lakomát adott.

(*) Aradi magántisztviselők közgyűlése. Az aradi magántisztviselők egyesülete vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta rendes évi közgyűlést a Fehér Kereszt szállóban levő egyesületi helyiségben. A felolvasott évi jelentést a tagok egyhangulag tudomásul vették, amely után a közgyűlés az új tisztikar választására tért át. Egyhangulag elnökké Bokor Alajost választották, aki már egy alkalommal az egyesület elnöke volt. Társelnök lett: Ipolyi-Keller Iván, alelnökök: Zádor Bertalan, Kaszab Géza, ügyész: Gabos Jenő dr., jegyzők: Hacker Adolf, Bokor Ernő, pénztárnok: Raucher Emil, ellenőr: Stoll Rezső, helyeszközlő és vezető: Salgó Henrik, számvizsgáló bizottság: Hartmann Béla, Mandel József, Weicherz Lipót és Rónai Ödön s negyven választmányi tag. A választások befejezése után Kreutzer Lipót dr. kolozsvári akadémiai tanár, a magántisztviselők országos szövetségének elnöke emelkedett szólásra, aki örömmel üdvözölte Bokor Alajost elnökké történt megválasztása alkalmával és majdnem egy óráig tartó beszédben ismertette a magántisztviselők szociális helyzetét, rámutatott a szervezkedés fontosságára és felhívta a közgyűlést megjelenteket, hogy minden igyekezettel törekedjenek Arad város összes magántisztviselőit az egyesület kötelékébe bevonni, mert csak így valósíthatók meg a magántisztviselők szociális követelése (vasárnapi munkaszünet, kötelező nyugdíjbiztosítás, jogviszonyok szabályozása) ha a magántisztviselők kivétel nélkül e kérdés tekintetében összetartanak és ennek keresztülvitele céljából az egyesület kötelékébe tömörülnek. Végül Bokor Alajos indítványára lelkesedéssel örökös tiszteletbeli tagokká választották: Kreutzer Lipót dr. szövetségi elnököt, Ottenberg Tivadart, Heinrich Sándort, Ring Géza és Nattland Bernát takarékpénztári vezérigazgatókat, akiknek az erről szóló okmányt egy küldöttség fogja át-nyújtani.

(*) A Vöröskereszt-Egylet soborsini fiókja nagy érdeklődés mellett e hó 5-én tartotta meg kilencedik rendes közgyűlését, melyen az egyesület virágzásának hü képe vonult el az elnöki jelentés és pénztárnoki jelentésekben a tagok lelki szemei előtt Volk József alelnök meleghangu megnyitója után felolvasták az elnöki jelentést, mely szerint a fiókegyesületnek 250 két koronás tagja van, — vagyona 39863 korona 07 fillér, melyből a törzsalap 8188 kor. 70 fillér, a kórházalap 31.674 korona 37 fillért tesz. Ezen összegből gróf Hunvady Károlyné, a fiókegylet buzgó, jólelkű elnöknője, 1910-ben 4500 koronát gyűjtött, a kórházalapot szolgáló perselyekben 279 kor. 10 fillért találtatott. Megemlékszik az évi jelentés a július 10-én tartott parkünnepélyről, melynek tiszta jövedelme 4636 kor. 07 fillért tett ki, Bárdy Kálmánné alelnöknőnek a koronás arany érdemkereszttel, Schramm Róbert pénztárnoknak a Ferenc József-rend lovagkeresztjével kitüntetéséről, az elnöknek Hunvady Károly grófnak valóságos belső titkos tanácsosi méltóságra emeléséről. A fiókegylet 1910. évi jótékonyaságairól szólván, felemlíti a krassó-szörény megyei árvízkarosultaknak nyújtott 200 korona segélyt, az állami és gkel. iskolákban tartott karácsonyfa ünnepélyeket, melyeken 800 koronát meghaladó összegből ruhaneműekkel, édességekkel s gyümölcsessel örvendeztettek meg a gyermekek s háziisegényeknek 170 korona osztott ki. — S büszke öröm ragyogott az arcokon az évi jelentés zárszavainál: „Ezen számok ékesen beszélnek arról, hogy nagy és nemesszívű irányítás mellett hovatovább az egész környéken teljes pompájában megnyilatkozik az emberi szív legnemesebb virága: a könyörületesség, s mindenki siet fölősléget arra az eltárra áldozni, melynek füstje bizonyára Ég felé tör”. Lelkes óvációkra nyújtott alkalmat a választmány új alakítása s a közgyűlést követő választmányi ülésen a tisztikar választása. Ugy a volt tisztikart, mint a választmányt egyhangulag újra megválasztották s a közgyűlés emelkedett hangulatban oszlott szét.

(*) **A Boros-Beni kör tisztújító közgyűlése.**
Az arad. városi társas-kör tegnap tartotta meg tisztújító közgyűlését, amelyen a következőket választották meg: Elnök: Szabó Zoltán, társelnök: Csánk Lajos, alelnökök: Berzsényi Béla, Rozvány Pál, Tagányi Gusztáv és Kohányi Róbert, igazgató: Róka József, titkár: Györfy Ernő, jegyzők: Szentpétery István, Kempelen Rezső, pénztárnok: Kuzman Döme, ellenőr: Szánthó Gyula, könyvtárnok: Fülöp Endre, ügyész: Velcsov Géza dr. Számvizsgáló bizottság. Elnök: Macey Béla, tagok: Figus Albert, Kádár Jenő, Medveczky Lajos és Tomascsik Jenő. Választmányi tagok lettek: Aknay Andor, Bakos Pál, Bánhegyesi Lajos, Darányi János, Fényes Samu dr., Embey Iván, Grallert Rezső, Hajós Árpád, Hecht Adolf dr., Házy Ferenc, Hollósi Jakab, Hehs Vilmos, Joó Béla, Kárpáti János, Lányi Pál, Lócs Rezső, Lengyel István, Markovics György, Mezey Andor, Mészáros Dániel, Mistét Sándor, Nagy Barnabás, Nyáry Vilmos, Pálffy Imre, Probst Mihály, Schill József, Sponner Adolf, Solyomán Illés, Schreiber Róbert, ifj. Schweigert Péter, Szigethy Elek, Tumó Lajos, Valló István, Varjassy Lajos, Tóth Lajos, Obetkó Mihály, Vojtek Alajos, Vojtek Kálmán és Winkler József.

Mennyi volt

Sulkowski hercegnő hozománya?

— **Tagányi Sándor dr. vallomása az aradi járásbiróságon.** —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad február 6

A Sulkowski hercegi családban folyó perek hosszú sorozata ismét megszorodott egygyel. Sulkowski Ida hercegnő ugyanis pert indított édes apja Sulkowsky József herceg ellen apanázsának fölemelése iránt.

A hercegnő, akinek kalandos házassági hírei csak nemrég járta be az egész világ sajtóját, tudvalevőleg gondnokság alatt áll. A hercegnőnek, akit óriási pazarlása miatt helyeztek gondnokság alá, ezidőszent a család horribilis vagyonához képest rendkívül csekély jövedelme van. Mindössze havi ötszáz korona apanázt kap az apjától, mert a pazarló asszony régebbi adósságainak törlesztése évente hatalmas összegeket emészt fel.

Természetes, hogy ebből az aránylag kis összegből a fényűző életmódhoz szokott asszony csak nehezen tud megélni. Éppen ezért nemrég a kölni bíróságnál pert indított apja ellen apanázsának felemelése iránt. A peres eljárás során Sulkowski József herceg leánya követelésével szemben foglalt állást és kijelentette, hogy az apanázt nem hajlandó felemelni, mert ő a leányával szemben apai kötelezettségének teljesen eleget tett. Ennek bizonyosságául előadta, hogy leányának még Tagányi Sándorral való házassága idején 960 ezer korona hozományt fizetett ki és ezzel leánya iránt minden anyagi kötelezettségét leróta.

A kölni bíróság Sulkowski József herceg vallomására megkereste az aradi járásbiróságot, hogy a hozományra vonatkozólag hallgassák ki Tagányi Sándort. Az átiratban a kölni bíróság Tagányit arra nézve kérte kihallgatni, hogy a 960 ezer korona hozományt a herceg tényleg kifizette-e és hogy mi volt az oka a hercegnőtől való elválásának.

Tagányi Sándort szombaton délelőtt hallgatta ki Kálmán Ferenc járásbíró. Tagányi vallomásában azt adta elő, hogy a hozomány egy részét hatszáz és egynéhány ezer koronát a herceg még a hercegnővel való házassága idejében az ő kezéhez fizette le és erről a válóper folyamán elszámoltak. A hozomány másik részét azóta tudomása szerint szintén megfizette, de azt az árvaszék a hercegnő adósságai fedezésére fordította.

A kölni bíróság második kérdésére azt vallotta Tagányi, hogy a törvényszék a feleségtől való válást az ő kérelmére, hűtlen elhagyás miatt mondta ki a bíróság.

E tanuvallomást elküldik a kölni bírósághoz, amely aztán eldönti, hogy joga van-e több apanázt követelni a fiatal hercegnőnek, mint amennyi most van.

Az Aradi Ipar- és Népbank közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 6.

Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg nagyszámu részvényesek jelenlétében évi közgyűlését az Aradi Ipar- és Népbank, Aradnak ez a régi pénzüzete. A jó üzleti eredmény, amely különböző ágakban nyilvánult, annak a gondos s körültekintő munkásságnak köszönhető, amelyet az igazgatóság, különösen pedig Hehs Béla vezérigazgató végzett.

Szalay Károly az intézet elnöke nyitotta meg a közgyűlést, s konstataálta, hogy 30 részvényes jelent meg. A jegyzőkönyv vezetésére Szalay Károly dr. intézeti ügyész, hitelesítésére pedig Wadovszky Gusztáv és Glück Károly részvényeseket kérte fel. Megnyitó beszédében jelentette, hogy a tőkefelemelés fényesen sikerült, jelenleg az intézet tőkéje és tartalékai közel öt millió koronát tesznek ki. Majd az elért üzleti eredményt vázolta, amely az egyes ágazatokban egészséges örvendetes emelkedést mutat.

Hehs Béla vezérigazgató olvasta fel az igazgatóság jelentését, amelyből a következőket közöljük:

Elsősorban tisztelettel jelentjük, hogy az 1910. évi november 10-én megtartott rendkívüli közgyűlésen nyert felhatalmazás alapján kibocsátandó 3125 drb. új részvényre a múlt 1910. év végéig részbefizetesként 1,092.000 korona folyt be és 1911. január hó 31-ig az összes részbefizetések befejezést nyernek. E sikeres tőkeemelés következtében részvényitőkénk 3.500.000 koronára, tartalékaink 1.400.000 koronát meghaladó összegre emelkednek, minek következtében saját tőkénk közel 5.000.000 korona összeget ér el.

Az elmúlt üzleti év eredménye újabb tanúságot tesz intézetünk haladásáról, üzletágaink egészséges fejlődéséről és azon állandóan növekedő bizalomról, melylyel intézetünk iránt viseltetnek. Alapításunk az „Aradi termény és áruáraktár rt.” építése és felszerelése már befejezést nyert s rövid idő alatt megkezdte működését. Biztató kilátásaink vannak arra nézve, hogy ezen biztos alapon nyugvó, életképes vállalat nagyban fog hozzájárulni intézetünk további fejlődéséhez.

Áttérve az egyes üzletágak számszerű részletezésére, örvendetes tényként konstataálhatjuk az üzletágainkban észlelhető haladást; főleg váltótárcánk és betéteink állományának gyarapodását. Az intézet összforgalma: 339.609,686.67 korona. Mérlegünk 1910. évi tiszta nyeresége 285.577.65 K. Ezen összegből levonandó az alapszabályok 139. §-a értelmében 2250.000 korona részvényitőke 5 százalékos kamata 112.500.— K., marad 173.077.65 K. Ezen összegből fordítandó: a) 10 százalék a tartalék-alapra 17.307.76 K., b) 1 százalék a hiteltartalékra 1.730.78 K., c) 4 százalék a nyugdíj-alapra 6.923.10 K., d) 12 százalék az igazgatóság jutalékára 20.769.32 K., e) 2 százalék a vezérigazgató jutalékára 3.461.55 K., összesen 50.192.51 K., marad 122.885.14 K., melyhez hozzáadva az 1909. évi nyereség áthozatot 3.628.51 K. azon összeg, mely a t. Közgyűlés rendelkezésére áll.

Indítványozzuk, hogy ezen összegből részvényenkint 20 korona kamaton kívül, felülosztalékul 20 korona, vagyis 112.500.— K. osztásuk fel olyképen, hogy f. évi február hó 6-tól kezdve részvényeink 40. számu szelvénye

Aradon, az intézet főpénztáránál, Békéscsabán a fiókinézetnél, Budapesten a Pesti hazai első takarékpénztár-egyesületnél és a Magyar pénzüzetelek központi hitelbankjánál 40 koronával beváltassanak. A fennmaradó 14,013.65 K. összegből fordítassék: a) a felügyelő-bizottság díjazására 2.400.— K., b) az intézet tisztviselőinek jutalmazására 5.000 K., c) jótékony célokra 1.500.— összesen 8.900.— K., míg a fennmaradó 5.113.65 K. új számlán 1911. évre átvitessék.

Majd pedig Hehs Béla vezérigazgató a felügyelő-bizottság jelentését olvasta fel.

Bódy Bódog meleg szavakkal emlékezik meg az intézet vezetőségének buzgó, odaadó munkásságáról. Indítványára a közgyűlés a felmentvényt megadja s az igazgatóságnak, Hehs vezérigazgatónak, a felügyelő-bizottságnak s a tisztviselőknek jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Ezután Hehs vezérigazgató előterjesztésére Avarffy Ferenc, Tagányi Sándor, Priegl István dr. és Bódy Bódog felszólalása után az alapszabályok módosítása elfogadtatott. E szerint az intézet nyugdíjszabályzata megváltozik olyképen, hogy a harminc évi szolgálat után a tisztviselőknek teljes nyugdíj jár; a nyugdíj maximális összege a vezérigazgatónál 6000 koronában, a tisztviselőknél 4800 koronában állapított meg.

Ezután a megüresedett két igazgatóválasztmányi tagsági helyre Gyulányi Rezső és Hónigesz Nándor részvényeseket választja meg a közgyűlés.

Végül Hehs Béla Hirschl Zsigmondnak a következő levelét olvassa fel:

Igen tisztelt Elnök Ur! Mivel a mai közgyűlés részemről a legutolsó lesz, a melyen részt veszek, engedelmet kérek, egy néhány szóval bucsuzni. En f. hó 17-én belépek életem 90-ik évébe, egyszersmint aggkoromba. Ezen körülmény engem arra ösztönöz, hogy a mai közgyűlést — részemről — mint utolsót tekintsem. Azért akarok most bucsuzni a t. közgyűléstől.

Első sorban kedves intézetünktől, a mi nek hű törzsrészvényese vagyok. Másodsorban az igen tisztelt Igazgatótestületünktől és kiváló kedves és páratlan Elnökétől. Ugyszintén a jelenlevő részvénytársaimtól, barátaimtól, — a mi tisztelt, jeles, szorgalmas és hűséges hivatalnokainktól, a derék és szakértő vezérigazgatóval az élén, és kívánom, hogy még igen soká éljenek jó egészségben és jólétben. Ezzel a kéréssel zárom beszédemet és kérem, hogy mint én Önöket, úgy Önök is engemet tarsanak meg szíves emlékezetükben.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A közgyűlésen jelen voltak: Institoris Kálmán, Tagányi Sándor dr., Szalay Károly, Kristyóry János, Vajda István dr., Walder Gyula, Steigerwald Alajos, Kohn S. N., Avarffy Ferenc, Szalay Károly dr., Grosz Endre dr., Limbeck János, Wadowsky Gusztáv, Verbos Nándor, Neumann Manó, Magyar Ferenc, Glück Károly, Freud Fülöp, Dáni János, Kristyóry Sándor, Dobiáschi József, Gutzjahr Mihály, Szabó Zoltán, Tagányi Gusztáv, Bódy Bódog, Maresch Gyula, Lautner Mátyás, Priegl István dr., Grimm A. József, Grabner Károly, Embey Iván, Szathmáry Mihály, Varjassy Lajos, Kolmann Armin, Werner Károly, Grallert Rezső, ifj. Kristyóry János, Strasser Győző, Kell Lajos, Gellényi Géza, Hnffmann László, Réthfalvy Jenő, Dusbaba Vilmos, Hehs Béla, Lamzer János, Szathmáry Gyula, Hehs Vilmos, Reiber Emil, Rajz Jenő, Konicsek Sándor, Róna Jakab, Gruber Hugó, Zsiros András, Kitka György, Horváth Mihály, Pándy István dr., Vojtek Kálmán.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszamai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) — — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás) — — — — —	151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály — — —	151
Nyomda — — — — —	151

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Kedd: Aranylakodalom, színmű. C) bérlet.

Szerda: Szent liget, boházat. B) bérlet. Csütörtök: Hegyek alján, opera. Beütatódás. C) bérlet.

Péntek: Hegyek alján, opera. A) bérlet. Szombat: Balkáni hercegnő, operett. Rátkaay Márton, a Magyar és Király-Színház tiszta vendéffelállásával. B) bérlet.

Vasárnap: Luxemburg grófja, operett. Rátkaay Márton fellépésével. C) bérlet.

Hétfő: Hivatalnok urak, színmű. Rátkaay Márton fellépésével. A) bérlet.

* **Harmadik filharmoniai hangverseny.** Vasárnap este tartották az aradi filharmonikusok harmadik hangversenyüket az előbbieknél jóval nivósabb programmal. Az előadott darabokat méltóan vezette be Goldmarknak hírneves „Sakuntala-nyitánya”. A keleti színekben pompázó, érzéki hangszerelés minden ízében érvényesült a sikerült előadás által. A hárfaszólamot Longhy Zsenni kisasszony igen precízen és jó felfogással játszotta. A nagy Beethoven „szimfonia pastoraleját” játszották ezután. A hatalmas mű mely az általános emberi érzéseknek méltó kifejezője, elég jó interpretálásban került elénk. A falusiak mulatozása a harmadik tételben, az ezt követő vihar, az elemek lecsendesülése és a hálaének elementáris hatással voltak a halgatóságon és valóban éreztük, hogy az ily klasszikus művek előadásával tesznek a vidék zeneértő közönségének megbecsülhetetlen kulturális szolgálatot. Kár, hogy a hangolás nem mindig volt tiszta, mivel a teremben uralkodó hőség folytán a fafuvók feljebb, a vonósok pedig lejjebb hangolódtak. Massenet „Nápolyi táncait” és Dvorzsák „Szláv táncait” adta elő ezután a zenekar ügyes rythmikával és élénk tempóban. Nagy örömünk tellett Zellner karnagy kongeniális dirigálásában, melylyel az előadott műveket érvényre juttatta. A mélyhegedű-szólót Robitzek látta el nagy rutinnal és ügyességgel. Cs. M.

* **Országos színházi műsor.** A vidék nagyobb színházainak a heti műsora a következő: **Kolozsvár:** Bob herceg. Hegyek alján. Cigányszerelem Figaró házassága. A becstelen (kétszer.) Szegény Jonathan. **Debreceen:** Tosca. Lili (Sugár Jolán vendégjátéka.) Varzskerítő (Sugár Jolán vendégjátéka.) Tatarjárás (Sugár Jolán vendégjátéka.) Fedora (Jászai Olga bemutatója.) Romeo és Julia. A kormánybiztos ur. — **Nagyvárad:** Trenk báró. Cigányszerelem. Sasfiók. Traviata (Fehér Olga vendégjátéka.) Magdolna (kétszer.) Hercegisasszony. — **Szeged:** Cigányszerelem (kétszer.) A testőr. A zsába. Rip van Winkle. Halhatatlan lump. (kétszer.) — **Szabadka:** Cigánybáró (Szokolai Józsa fellépte.) A testőr. Filharmoniai hangverseny. Sargaliliom. A halhatatlan lump. Nagymama (kétszer.) — **Temesvár:** Hegyek alján. A testőr. Madarász. Mint a falevelek (kétszer.) Vig özvegy. Ingenyélők. — **Miskolc:** A hercegisasszony. Obsitos. Egy katoná története. A testőr. Cigányszerelem (háromszor.) — **Kassa:** Igl'i diákok. Édes öregem és Narancsvirág. Az ismeretlen táncos (kétszer.) Cigányszerelem. A halhatatlan lump (kétszer.) — **Pécs:** Sasfiók. Cigányszerelem (kétszer.) Ismeretlen táncos (kétszer.) Taifun. Próbaházasság. — **Győr:** Tolvaj. (G. Kertész Ella és Góth Sándor vendéffelállásával.) Testőr. A halhatatlan lump (négyyszer.) Taifun. — **Békéscsaba:** Tatarjárás. Csöppség (Dapsy Böske fellépésével.) Böregér. Falusi verebek. Dollárkirálynő. A szent liget. Trenk báró. — A jövő héten négy estén fog vendégszereteln a békéscsabai színházban G. Miklósy Ilona a kolozsvári színház volt kiváló drámai színésznője.

* **Diszeladás a színházban.** Holnap, az utcai harc évfordulója alkalmával az aradi színtársulat is lerózza kegyeletét a utcai harcban elesettek emléke iránt. A gyásznapi előestéjén az Aranylakodalom című látványos színmű kerül színre.

* **Szamosi Elza nem válik?** Néhány nap előtt irtunk arról a feltűnést keltő incidensről, amely az Operaház egyik előadása alatt a színpadok között lejátszódott. Szamosi Elza és Környey Béla az operaház tagjai egymás mellett halgatták az előadást, amikor hirtelen ott termett Somlyó Nándor dr., Szamosi férje és hevesen rátámadt Környeire, aki az ő feleségét állítólag kompromittálná. Szóváltás támadt közöttük, amelynek során csaknem tettelegességre került a sor és Környey kiutasította a színpadról Somlyót.

— Magának itt semmi keresni valója! Menjen innen, — mondta neki.

Ezt úgy kell érteni, hogy nemcsak a színpadon, de a felesége mellett sem. Mert egy fővárosi lap értesülése szerint Szamosi Elza átadott volt a férjének tizezer koronát végkielégítésként a házasságuk alatt történt közös szerzeményekért. A föltétele az volt, hogy Somlyó beleegyezik a válásba és elutazik. Szamosi Elza kijelentette a férjének, hogy minden áron válni akar, egyezzen bele ebbe és utazzon el.

Ez meg is történt. Azonban Somlyó Párisban rájött arra, hogy jobban szereti a feleségét, mintsem gondolta volna. Hazajött hát, hogy az asszonyt megbékítse. Ekkor történt a fenti jelenet. Szamosi kijelentette, hogy ő nem változtatta meg a tervét és válni akar.

Somlyó erre gavallérosan visszaadta a tizezer koronát és újból elutazott. Azzal a feltett szándékkal, hogy csak a válópör befejezése után tér vissza. A dolog azonban nem így történt. Tegnapelőtt Somlyó egy táviratot kapott. A táviratban ez állott:

— Nem akarok válni. Elza.

És Somlyó Nándor visszajött. Válszóló szó sincs. Nem is lesz róla szó. Szamosi Elza bolátta, hogy Somlyó Nándor a legkitünőbb férj.

* **Isaye Eugene** e hó 25-én lezajló hangversenye iránt oly nagy az érdeklődés, hogy az elsőrangú helyek néhány jegy kivételével már elfogytak. A hangversenyről úgy beszél máris a város zeneértő közönsége, hogy az lesz a szezon utolsó, de legérdekesebb művészeti eseménye. Az előjegyzett jegyek sürgős átvételét kéri a rendező Weisz Leó cég (Telefon 230.)

* **Csányi Mátyás Pécssett.** A pécsi Nemzeti Színház jövő évi s az aradi színháznak mostani karmestere: Csányi Mátyás a jövő héten bemutatkozik a pécsi közönségnek. A tüzoltók „Színházi Estély”-én fog szerepelni a következő zongoraműsorral: Wagner—Liszt: Tannhäuser nyitány. Erkel: Hunyadi-nyitány. Puccini: Musette-keringő.

* **A Sasfiók.** Edmond Rostand hatalmas drámáját kedden mutatja be a párisi Sarah Bernhardt színház előadása nyomán az Uránia színház. Aligha van valaki, aki ne ismerné a nagy francia lírikus gyönyörű szép darabját, melyet nálunk Aradon is páratlan lelkesedés és érdeklődés mellett mutatott be a színtársulat. Napoleon fiatalon elhalt nagy jövőt jósoló fiának megkapó sorsát utolérhetetlen művészettel írta meg a L'Aiglon-ban a nagy poéta, és aligha van olyan ember, aki mély meghatottsággal ne nézné végig a korán elhunyt Sasfiók szomorú élettörténetét. Tudvalevő dolog, hogy Rostand a Sasfiók szerepét a világ legnagyobb drámai művésznőjének Sarah Bernhardt-nak írta és az ő színházában is került először színre a L'Aiglon. Az Uránia színháznak sikerült megszereznie azt a mozgófényképet, melyen a nagy tragika játsza a Sasfiók szerepét, és ezt a remekművet kedden mutatja be először az aradi publikumnak. A keddi klasszikus műsoron kerül színre utoljára a párisi Rejane színház előadása nyomán készült Karenin Anna felvétel, melynél stuliosabb előadásban sehol a világon nem játszották Tolstoj remekművét. Ez a Karenin felvétel nem tévesztendő össze művészietlen előadások nyomán készült tingli tangli képekkel, melyekkel a Karenin Anna sikere után gombamódra árasztották el a világ mozgófénykép színházait. Az aradi

közönség már a vasárnapi és hétfői előadásokon is konstataálta, hogy az Uránia színház Karenin Anna képe messze fölulmulja művészi megjátszásban és stilszerű kivitelben a többi nagy hangon reklámozott Karenin képeket. Külön felhívjuk a közönség érdeklődését az Uránia másik szenzációjára, mely minden idők legnagyobb hegedűművészenek a halhatatlan Paganininek életéből meríti tárgyát. Ezt a képet is kedden mutatják be először. 175

* **Uj műsor Karenin Annával.** Az a nagy érdeklődés, amelylyel az aradi közönség Tolstoj drámájának: Karenin Annának előadásait kíséri, arra indította az Apolló-színház igazgatóságát, hogy az új műsoron is meghagyja a világirodalom remekét. Bár ezzel a színház horribilis anyagi terheket vállal magára, de méltányolni akarja a közönségnek óhaját és műízlését, amelylyel felismerte, hogy az Apollóban bemutatott Karenin Anna nem holmi silány párisi utánzat. A felvétel a pétervári udvari színház előadásáról készült egyetlen példányban, ez pedig az, amelyet most az aradi Apolló színház bemutat. Az új műsor egyébként elsőrangú képekből van összeállítva. Karenin Annán kívül tanulságos, természetutáni felvételekben mutatja be az Apolló-színház a brieni faipart, továbbá Saragossa bevételeiből ismert meg egy remek drámát. Ez a kép szintén egyik szenzációja a kinematografiának. Természetes a humoros képekről sem feledkezett meg az igazgatóság a műsor összeállításánál: két Pali-kép is szerepel a műsoron. 177

Halállal végződött sport-verseny.

Távirati tudósítás.

Arad február 6.

Sulyos szerencsétlenség történt tegnap délután — mint Bécsből jelentik — a semmeringi bobsleigh-pályán. Az Osztrák Téli Sport Klub vasárnap délelőtt bobsleigh-versenyt rendezett. A verseny minden baleset nélkül ment végbe, a verseny után azonban rémes katasztrófa történt.

Grohmann dr., ismert bécsi sportember, négy ismerősével egy ötüléses bobsleighba ült. Egy nő is volt a társaságba: De Majené asszony, a kinek férje, egy bécsi bankigazgató, szintén velük tartott. Kivülök még a szánban ültek Lorange dr., műrtzzuschlagi kerületi főnök és egy Forster nevű bécsi ember.

Rengeteg közönség gyönyörködött a fürge bobok siklásában. Az Erzherzog Johann fogadó terraszra nyüzsgött a közönségtől. Ez délutánig így tartott. Egyszerre egy ötös bobsleigh, amely már többször megtette az utat, egy kanyarónál felborult. Óriási rémület vett erőt a nézőkön. A sportpálya őrei, orvosok futva mentek a szerencsétlenség színhelyére, ahol az öttagu társaság minden tagja véresen terült el a havon. Mire a mentők odaértek, a bob vezetője Grohmann dr. már halott volt.

A szerencsétlenség úgy történt, hogy a bob egy erős kanyarodónál beleütközött egy fatörzsbe. Grohmann meglehetősen rövidlátó s így későn vette észre az akadályt. Különben is egész nap erősen havazott s az is akadályozta a látást.

Halálosan megsebesült De Majené asszony is, koponyatörést szenvedett, s mire az orvos megérkezett, meghalt. Lorange műrtzzuschlagi kerületi főnök kezét, lábát törte, s fején is halálos zuzódásokat szenvedett. De Maje, a bécsi Bankverein vezérigazgatója a karját és ballábát törte.

Ezt a katasztrófát nyomban egy másik követte. A felborult bobot kikerülendő a következő szán hirtelen fordulatot akart venni; a művelet azonban nem sikerült, a szán felfor-

dult, s a rajta ülő Pléhner báró és Szentkirályi főhadnagy messze kizuhantak a lejtőre. A főhadnagy a karját törte, Pléhner báró arcán rendkívül súlyos zúzódást szenvedett.

A katasztrófa történetek az Erzharcog Johann fogadóban volt Mária Alice főhercegnő is, aki a téli sportot jött nézni a Semmeringre. A terraszról a szerencsétlenség pillanatában mindenki lerohant; a bobokat elvontatták, s az összes versenyeket és sportmultságokat megszüntették.

A szerencsétlenség híre nagy részvétet keltett Bécsben. Grohmann dr. egyike a legismertebb osztrák sportembereknek, híres footballista és testvére Grohmann Pál sportirónak és footballistának. A semmeringi hatóság — hír szerint — erélyes intézkedésekre készül hasonló szerencsétlenségek megakadályozására.

MULATSÁGOK.

Műsoros táncestély Soborsinban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 6.

A soborsini Vöröskereszt Egyesület több évi szünetelés után vasárnap éjjel ismét fényesen sikerült műsoros táncestélyt rendezett. A mulatság iránt az egész környék intelligenciája már hetek óta nagy várakozással volt és nem is hozott csalódást senkinek, mert egy a kitűnő műsor, mint az azt követő tánc mindenkit teljesen kielégített. A mulatságnak gróf Hunyadi Károlyné volt a védnöke, aki személyesen közreműködött az est sikere érdekében, amennyiben a műsor összeállítása az ő finom ízléséről dicséri.

Hunyadi Károly gróf és neje a fiókegyelet elnökei s a mulatság védnökei kevéssel nyolc órakor érkeztek meg a Kaszinó izlésesen díszített termébe, amely akkorára zsufolásig megtelt a község és környék intelligenciájával.

A műsor első számúként Preisz Margit nagy készütséggel játszotta el Brahms Scherzóját és játékaival bő elismerő tapsokat váltott ki a közönségből. Polyanszky Titus Murády Árpádné ügyes zongorakísérete mellett helyi vonatkozású kuplékat énekelt olyan sikerrel, hogy a közönség alig tudott velük betelni. Ezután Miss Overil Lane művészi hegedűjátéka következett Nagy technikai tudással és bensőséges előadással Böhm Largo Religiosáját és Bott Allegró Moderatóját játszott Gajdos Ágota díszkrét zongorakísérete mellett. Muzsay Sándorné a „Szórakozott kisasszony” című monológ előadásával ért el nagy hatást, míg Langer Karola Mit suttog a fehér ákác, Valamikor hön szerettel és Mentől jobban lombosodik című magyar nótákat énekelte érzéssel, nagy siker mellett.

A védnököt a fiókegyelet választmánya gyönyörű csokorral lepte meg, míg Hunyadi gróf a szereplő hölgyeknek kedveskedett díszes csokrokkal.

Hangverseny után a cigány csárdásra gyűjtött, mire kezdetét vette a tánc, amely kitűnő hangulatban a reggeli órákig tartott.

A mulatság nemcsak erkölcsileg hanem anyagilag is jól sikerült, mert az összbevétel 850 koronát tett ki. A mulatságon felülfizettek:

Hunyady Károly gróf 96 kor., Hunyady Károlyné grófné 50 kor., Seidner Bernát Arad 50 kor., Károlyi Gyuláné grófné Máesa, Pappenheim Siegfriedné grófné Budapest, Tagányi Sándor Arad, Atlasz Ede dr. Temesvár, Bódy Bódog Paulis, Urbán Iván Arad, Urbán Péter Arad, Wenckheim Frigyesné grófné 20 20 korona, Lichtenstein Alajos herceg Bécs, Vásárhelyi József Arad, Friebeisz Miklós Arad és özv. Moosonyi Sándor Birkis 10—10 korona, Salacz Gyula M.-Radna, Tordy Árpád 8—8 kor., Batthyány Gézané grófné Budapest 7 korona, Blau Mátyás, Muzsay Sándor, Lukács Árpád Budapest, Adler Andor, Róth Mór 6—6 korona, Frankó Sándor Szeged, Földes Antal Lalsinc, Klein Lőrinc, Back Arthur, özv. Fászkerty Istváné és Sipos Andor 4—4 kor., Schramm Ró-

bert, Seidner Márton, Grósz Mór, Krenovszky Filippin, Volk József, Stern Mór, Muzsay Kálmán, Farkas Áron, Gyertyánffy Ilona, Balogh Dezső, özv. Reschka Józsefné és Hankó János 3—3 kor., Szolászky Gusztáv, Németh Lajos, Theodorovits József, Seldesán Viktor, Urdl Antal, Löwinger Samu, Arnold János, Gutreund József, Reis Bernát dr., Kadalai Károly, Gajdos Gyula 2—2 kor., Polyanszky Titusz, Jachini János, Theodorovits Nikodém, Mácsy Demeter, Popovits Sándor, Horváth Antal, Egry Gyula, Bartha Lajos, Vásárhelyi Zsiga, Reis Antal, Unterberger Mór, Nechwinn Rudolf, Farkas Zenrie, Paulovics Mihály, Gasser Mihály, Ács József, Kusstrad József, Grünfeld Samu, Bárdy Kálmán, Boros László, Bendl Mária, Kiss József, Gatsó Gábor és Nagy László 1—1 kor.

Jelen voltak:

Urasszonyok: Hunyady Károlyné grófné, Arnold Jánosné, Adler Andorné, Egry Gyuláné, Bárdy Kálmáné, Szudy Elemérné, Boros Lászlóné, özv. Glatz Dezsóné, Muzsay Sándorné, Gutreund Józsefné, Kiss Józsefné, Murády Árpádné, dr. Preis Bernátné, özv. Peska Józsefné, Nagy Lászlóné, özv. Lénárt Lajosné, özv. Rothachek Józsefné, Jachini Jánosné, Teodorovits Nikodémné, Lázár Györgyné, Löwinger Samuné, Roth Mórné, Urdl Antalné, Hankó Jánosné, özv. Klein Józsefné, Seidner Dezsóné, Várhegyi Zsigáné, Reis Antalné, Szolászky Gusztávné, Popovits Virgílné, Pakurár Emilné, Gajdos Gyuláné, Ernek Jánosné, Boor Józsefné, stb.

Urleányok: Murády Erna, Preis Margit, Boros Juliska, Csathó Terézke, Gaál Ilona, Teodorovits Livia, Miss Averil Lane, Kiss Teréz, Langer Mary, Bende Mária, Wendrinszky Alice és Adrienne, Pollák Janka, Leopold Karolin, Klein Juliska, Prohászka Mariska, Boér Anna, Krenovszky Titi, Langer Sári, Gajdos Ágota, stb.

(=) Szabóbál. Az aradi szabósegéd vasárnap este jól sikerült tánemulatságot rendeztek a Központi szálló nagytermében. A tánemulatságon, amely a reggeli órákban ért véget, igen nagyszámú közönség volt jelen.

Mentés a fogház után.

(Az aradi rendőrség ujítása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 6

A nagyvárad rendőrség bünygyi osztályának vezetője, Eleméry Ferenc rendőrkapitány járt vasárnap Aradon. Felkereste az aradi rendőrségen kartársait, meglátogatta Green Nándor tb. főkapitányt is, aki bemutatta vendégének a bünygyi osztály segítségére álló nyilvántartást, bejelentő hivatalt és az egyéb, preventív intézkedéseket megkönnyítő intézményeket. Ezek között a nagyvárad rendőrkapitány tetszését legjobban az az intézkedés nyerte meg, mely nemcsak a közbiztonságnak tesz mérhetetlen szolgálatot, hanem nagy emberbaráti célokat is szolgál. Az aradi rendőrségen meghonosította Green főkapitány az aradi ügyészség *börtönéből szabadulók előállítását*. A fogházfelügyelőség minden nap átküldi a másnap szabadulók névjegyzékét. A szabadulás napján reggel nyolc órakor rendőr várja a fogházirodában a szabadulót és előállítja. Ennek kettős célja van és különösen a vidékre valóknak válik hasznukra.

A fogházban eltöltött büntetés ideje alatt a fogoly nem keres annyit sem, hogy szabadulása után utiköltségre valója legyen. Az ügyészség azzal nem törődik, hogy a szabadlábra került ember miből vesz magának egy falat kenyeret, annál kevésbé gondoskodik arról, hogy például télviz idején elutazhassék. A rendőrség mindezt megteheti. Megmenti az embert attól, hogy szabadulása után nyomban bünbe essék, mert visszatartja attól, hogy kolduljon és így letartóztassák és 8-10 napra elítélik, de megmenti attól is, hogy lopjon, vagy betörjön, de megmenti a megfagyástól is. Ha másképp nem,

akkor kötött utlevéllel küldi illetőségi helyére és így a város közönségét óvja, a segedelem nélkül álló embert pedig a büntől visszatartja és révbe juttatja.

Az egész délvidéken Arad az egyetlen hely, ahol ez az okos preventív közrendészeti intézmény él és a nagyvárad rendőrkapitány maga szemével győződhetett meg ennek az eljárásnak *humánus voltáról*.

Azért hangsúlyozzuk ezt, mert több helyen meghiusult a rendőrségnek ez irányú törekvése, mert az ügyészek azt vallják, hogy a személyes szabadságon esik sérelem, ha a börtönből szabaduló ember felett a hatóság tovább is gyámkodik.

Az aradi rendőrségen tegnap lejátszódott jelenet meggyőző erővel bizonyítja ennek a hamis teoriának a tarthatatlanságát.

Tegnap délelőtt szabadult az aradi ügyészség fogházából M. József, aki egy évi büntetését töltötte ki.

Reszkető kezekkel, testileg teljesen lesatnyulva és munkára képtelenül került Green főkapitány elé. Idült alkoholista az öregező, kiaszott ember, akit az egy évi józanság teljesen letört. Kisebb fajta lopást követett el, de visszaeső volt és így egy évet kapott. Mikor áthozták az ügyészségről, a rendőrségi fogda felügyelő adott neki egy darab kenyeret, melyet kabátja alatt szorongatott, mikor a főkapitány elé vezették.

— Tizenöt év előtt még igen virágzó vendéglője volt — mondotta Green nagyvárad kollégájának az előtte álló, nyári rongyokba burkolt alakra mutatva. — Mikor felhívtam magamhoz egy korcsmai verekedés miatt, nagy betykén azt vágta a szemembe, hogy nincs olyan ur Aradon, aki neki parancsoljon. Arany órája, láncja és igen sok pénze volt. A korcsmájában ő volt a legjobb vendég, mert addig nem zárta be, míg holt részegre nem itta magát. Így csakhamar elitta és elkártyázta a vagyonát. Lejtőre jutott és az alkohol megölte. Dolgozni nem tudott, nem akart, ezért lopott. Apróbb lopásokban találtak bűnösnek és tíz éven belül majdnem tízszer ült fogházban. Most is csekély értékű dolgot esont el, de mert visszaeső, egy évet kapott.

Könyekkel teltek meg a lábán alig álló emberi roncoknak a szemei.

— Mihez fog M. — kérdezte Green.

— Ha őszinte lehetek, hát akkor megmondom nyíltan: lopni fogok, hogy hátralévő napjaimat a börtönben tölthessem el. Dolgozni én nem tudok. Nincs hozzá erőm.

— No öreg, nem kell kétségbeesni — vigasztalta a zokogó embert a főkapitány — gondoskodom magáról, — ha maga is akarja. Elhelyezem a szegényházban, ha beleegyezik. M. József egy óra múlva a szegényház egyszerű, de tiszta egyenruhájában ült ebédhez.

Egy másik eset.

K. Zsófia eselédleány hat heti fogházbüntetés után kiszabadult. Athozták a rendőrségre. Cselédkönyvét nem tudja előmutatni, mert nem tudja, hogy hol hagyta, egy fillérje sincs, sőt még azt se tudja megmondani, hogy melyik az illetőségi helye. Egy rendőr altiszt nyomban az ügyészségre megy és ott az iratok közül kikeresi a cselédkönyvet, melyből megállapítják, hogy a leány *gyulavári*. Hazautazni nem tud, Aradon marad a szabadulás után, ha a rendőrség nem veszi gondjaiba. Valószínű, hogy még az éjszaka folyamán letartóztatták volna a csinos cselédleányt csavargásért és kiszámíthatatlan következményekkel járó viszontagságok folytán talán elzúllik. Még a délután folyamán vasutra ültették és hazaküldötték.

Ilyen esetek naponta ismétlődnek és egész helyén való lenne kötelezővé tenni az állami fogházakból szabadulók előállítását a rendőrségre.

HIREK.

— **Időjárás.** Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 7-én az időjárás: elvételre csapadék, hidegebb.

— **Az aradi utcai harc évfordulója.** A következő meghívást kaptuk: Aradváros polgársága a soha el nem muló hála és kegyelet érzetével adózik azon halhatatlan hős honvédek emlékezetének, akik 1849. február 8-án, életük feláldozásával, városunkat az ellenség pusztításától megmentették. Az utcai harcban elesett honvédek emlékezetére folyó évi február hó 8-án reggel 9 órakor a róm. kat. templomban gyásztisztviszlet lesz, melyre az összes hivatalok tisztviselőit, az iskolák tanárait, tanítóit, valamennyi egyesület, társulat tagjait és Aradváros közönségét tisztelettel meghívom. Varjassy Lajos polgármester. — Az istentisztelet után kivonulunk a régi temetőben lévő honvédsírhoz, ahol Kovács Vince tanácsnok elhelyezi Aradváros közönségének koszorúját.

— **Az angol parlament megnyitása.** Londonból jelentik: Az angol parlamentet a király trónbeszéd kíséretében ma nyitotta meg a szokásos ünnepélyes formák között. Utközben a király nyolcfogatu kocsijának lovai megijedtek és a kocsit már veszedelmesen inogott, mikor a szolgák a lovakat megfékeztek. A megnyitáson a király felemlítette annak a szükségességét, hogy Anglia Perzsiában az utaknak a kereskedelmet veszélyeztető bizonytalansága miatt erőlyesen lépjen fel. Bejelentette, hogy a koronázási ünnepségek után Indiába megy, ahol egygyűlést fog tartani, amelyen tudomásul hozza indiai alattvalóinak, hogy a kormányzást átvette.

— **A radnai zárdafőnök jubileuma.** Holnap szép ünnepélyben részesítik a hívők P. Prieszter Ágostont, a máriaradnai zárda főnökét, aki most tölti be áldozópapságának huszonötödik évfordulóját. Dél előtt 9 órakor ünnepélyes istentisztelet lesz, amely után a főpapot a tisztelgők sokasága fogja felkeresni. Délben ebéd lesz a zárda ebédlőjében. Az ünnepségen részt vesz a környékbeli papság is. A nemes lelkű főpapot az egész környéken rendkívül tisztelik a nagyrabecsülik önzetlenségéért. Prieszter páter annyira szerény, hogy az ünnepély ellen a leghatározottabban tiltakozott és szinte felettes hatóságának kellett közbelépni, hogy az ünnepély gondolatával megbarátkoztassa a zárdafőnököt.

— **Esküvő.** Budapestről jelentik: Joannovich Sándor temesi főispán leányát, Judithot, ma vezette oltárhoz Budapesten káthi Barkos Géza dr. nagybirtokos. A polgári szertartás már tegnap délelőtt ment végbe a nyolczadik kerület anyakönyvi hivatalában. A polgári esküvőnél házassági tanúk voltak: Molnár Viktor dr. v. b. t. t., főrendiházi tag, volt temesi főispán és Szapáry István gróf. Az egyházi esküvő ma déli tizenkét órakor ment végbe a Kalvin-téri református templomban. A nagy templom hajóját zsufolásig megtöltötte a diszes, főuri társaság. Koszorúzó leányok voltak a szertartásnál Kovácsé Magda, Joannovich Eszti és Lehotzky Ella, vőfélyek voltak: Muzsik Olivér, Joannovich Emil és Kemessey István. Botosnásznagy volt: Hollósy Gyula dr. temesvári főjegyző. Násznagyok voltak a templomban: Duka Géza báró orsz. képviselő és Szapáry István gróf. Petry Elek református lelkész eskette a fiatal párt. A szertartás után az Országos Kaszinó helyiségeiben gazdag nászlakomára gyűltek egybe a vendégek. A fiatal pár Olaszországba indul nászútra.

— **Uj titkos tanácsos.** Budapestről jelentik: A király Vojnich István bárót valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

— **Halálozás.** Budapestről jelentik: Zichy Nepomuk János gróf valóságos belső titkos tanácsos ma, 92 éves korában a fővárosban meghalt. A fenekelt gondolkozása, csodálatosan nemes lelkű főurban gróf Hunyady Károlyné, Nádasdy Irma grófnő nagyapját gyászolja.

— **Kornfeld Zsigmond szobra Budapestről.** jelentik: Néhány Kornfeld Zsigmond báró márványmellszobrát ma állították fel a tőzede nagy kupolatermében. A szobor elhelyezése minden ünnepégnélkül történt.

— **A munkapárti kör városi ügyekről.** A nemzeti munkapárt aradi köre ma este 6 órakor Reinhart Gyula elnöke alatt a városi közgyűlés tárgysorozatáról előterjesztést tartott, amelyen a fontosabb ügyeket vitatták meg. Különösebb élénk eszmecsere indult meg az Aradon létesítendő borközpont ügyében, amelyben Nesnera Aladár, Virágh Lajos, Párecz Béla dr., Reinhart Gyula, Dörner János, Kiss Ferenc, Fényes Kálmán, Schweigert Péter vettek részt.

— **Andrássy Gyula gróf akadémiai székfoglalója.** Budapestről jelentik: Ma délután tartotta Andrássy Gyula gróf a Magyar tudományos akadémia második osztályában székfoglaló beszédét rendkívül nagy érdeklődés mellett. A székfoglalón a tudományos és politikai világ, valamint az arisztokrácia számos tagja jelent meg. A gyűlést Pócs Sándor nyitotta meg, majd általános figyelem mellett Andrássy Gyula ismertette a Rákóczy-féle felkelés utáni időköt. A felkelésnek be kellett végeződnie, mert az országnak sem pénz, sem véráldozata nem volt már. Ami Rákóczyt illeti, nagyon helyesen cselekedett, hogy nem tette le a felkínált hűség esküt. Rákóczy elbujdosását ugyanaz az elv szülte, amit Deák Ferenc 1861-ben így fejezett ki: „Amit erő és hatalom elvesz, azt az idő és kedvező szerencse ismét visszahozhatja, de amiről a nemzet önmaga lemondott, annak visszaszerzése mindig nehéz és mindig kétes.“ Rákóczy elbujdosásával az utókornak példát szolgáltatott, s a magyar szabadság képviselőjévé vált. Az előadást a közönség nagy tetszéssel fogadta.

— **Az Országos Magyar Vasúti Takarékpénztár r.-t. aradi fiókja folyó hó 6-án hétfőn kezdte meg működését** Széchenyi-utca 1. sz. a. lévő helyiségében. A fiók igazgatóságának tagjai: Jellinek József a Jellinek és Schlesinger cég birtokosa, Karcsay Valér máv. ellenőr, Krenner Zoltán dr. ügyvéd, Kürti Vilmos máv. mérnök, Pick Ernő kereskedő, Sági Henrik, a Fonciere titkára, Schmidt Gyula máv. felügyelő, Vajda János máv. ellenőr, Kaszab Géza ügyvezető igazgató és Salgó Miksa dr. ügyész. 546

— **Nagyvárad a vasúti üzletvezetőségért.** Budapestről jelentik: Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter ma délelőtt fogadta Nagyvárad város küldöttségét, melyet Hlatky Endre főispán vezetett és Tisza István gróf is résztvett benne. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy az 1911. évi költségvetésbe felvett államasvasúti üzletvezetőségek egyikét Nagyváradon állítsák fel. A miniszter kijelentette, hogy ötharaj új üzletvezetőség felállítása van tervbevéve, de egyszerre nem lehet öket felállítani. A legsürgősebb a szegedi üzletvezetőség helyreállítása. 1911-ben két új üzletvezetőséget létesítenek, de mindkettőt a délvidéken. Egyéb-iránt megígérte, hogy a kérést jóindulattal fogja kezelni.

— **Lezuhant aviatikus.** Berlinből jelentik: A város szomszédságában levő repülőtérén Stein hadnagy aviatikus gépével huszonöt méter magasságból lezuhant és azonnal meghalt.

— **Tilos a színházban járás.** Nemrégiben híre járt annak, hogy a pápa folytatni fogja azt a nagy munkát, amelyet a papság körében mindjobban elterjedő modern szellem ellen indított. E hír most valóra vált. Csernoch János csanádi püspök legutóbb kiadott pápai rendeletre való hivatkozással körrendeletet intézett az egyházmegye papságához, így az aradi minorita-rendházhoz is, s ebben megtiltotta a papoknak, hogy bárhol is reverenda nélkül megjelenjenek, s tilos nekik színházban, s nyilvános helyeken való megjelenés is.

— **Öngyilkos huszárhadnagy.** Marosvásárhelyről jelentik: Petrácsék Zsigmond 9. huszárezredbeli hadnagy egy vagyonos somogy-megyei földbirtokos család gyermeke ma reggel halántékon lőtte magát és azonnal meghalt. A fiatal tiszt reggelig pezsgőzött s mikor hazatért, kiküldte szolgáját, hogy teát készítsen számára. A legény kiment és Petrácsék ekkor követte el az öngyilkosságát. A fiatal tiszt, aki rendezett viszonyok között élt, levelet nem hagyott hátra, de valószínű, hogy gyógyíthatatlan betegsége kergette a halálba.

— **Tűz a „Magas Portán“.** Konstantinápolyból jelentik: Vasárnap hajnalban nagy tűzriadalom verte fel Stambul lakosságát. Kigyulladt a Magas Porta épületesoportja, a hol a török miniszteri hivatalok, a nagyvezérség és több más konstantinápolyi hatóság van elhelyezve. Reggel négy órakor támadt a tűz a Porta központjában lévő táviróhivatalban. Innen a tűz áterjedt az államtanácsos hivatali helyiségeire, majd a belügyminiszteriumba és a nagyvezéri hivatal helyiségeire. Konstantinápolyból jelentik: Egy bizottság a Porta égése ügyében egész nap folytatta a vizsgálatot. Kiderült, hogy Abdul Hamid egy megbízottja a szolgákat megvesztegette. Hatvan embert letartóztattak. A kár jelentékeny, miután semmi biztosítva nem volt. Érdekes, hogy a tűz keletkezése idején a posta vízvezeték el volt zárva, mert a társaságnak a vízdíjat nem fizették ki.

— **Házasság.** Bokor Mihály gyárigazgató vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartotta esküvőjét Makón Fülöp Pannikával, Fülöp György Géza dr. borosjenői ügyvéd bájos leányával.

— **Akit féltének a hitelezők.** Berlinből jelentik: Thyssen Ágoston ismert milliomos tékozlófiát a rendőrség ma letartóztatta, amikor automobilon egy párbajra ment. A dolog úgy történt, hogy Thyssen, aki fülíg el van adósodva, összeveszett ügyvédjével Borchert dr.-ral, amire az ügyvéd inzultálta őt. Lovagias ügy keletkezett, a segédek párbajban állapodtak meg, amit ma reggel kellett volna megvívni. Az ifju Thyssen hitelezői azonban neszét vették a dolognak s félve adósuk életét, feljelentették őt a rendőrségen, hogy párbajozni akar. Mikor a fiatal ember a párbaj színhelyén automobiljából kiszállt, már várták a detektívek, de ott voltak a hitelezők is mindannyian, hogy végső esetben őket akadályozzák meg a párbajt. A rendőrség közbelépésére a párbaj így elmaradt.

— **Megölte a gyermekét.** Kardos János szepárdi gazda pár nap előtt összeveszett áldott állapotban levő feleségével. A szerencsétlenséget lelökte a földre és szeges csizmájával össze-vissza rugdosta. Kardosné súlyos sérüléseket szenvedett és ma holt gyermeket szült. Az asszony haldoklik. Az esetet a cserőrség jelentette az aradi ügyészségnek. Domokos László vizsgálóbíró a törvényszéki orvosokkal ma kiszállt a helyszínre a boncolás megejtése végett. A brutális embert letartóztatták.

— **Hideg idő.** Az összes időjósokat hosszú időre kompromittálta az a váratlan hideg idő, amilyenre Aradon csak az öregek emlékeznek. A napok óta tartó hideget a ma esti dermesztő hideg jóval felülmulta. Ma este éles, metsző északi szél kerekedett, amely fokozta a szokatlan hideget. Amikor a sorokat írjuk, éjfélkor a hőmérő 10 R^o-ot mutat. Ilyen hideg már évek óta nem volt Aradon.

— **Vasuti összehúzó.** Berlinből jelentik: A berlini pályaudvaron egy Potsdam felől jövő vonat befutott a pályaudvarról Johannisthalba tartó gyorsvonatba. Hat ember halálosan, tizenegy súlyosan megsebesült. Több locsi a töltésről lezuhant.

— **Merénylet egy esküvőn.** Gyuláról jelentik: Guba Áron szeghalmi földbirtokost, mikor esküvője napján menyasszonyáért ment, utközben egy Horvát Erzsébet nevű asszony marólguggal szemén öntötte. A vőlegény arcán és szemén súlyos égési sebeket szenvedett. A merénylet letartóztatták.

— **Értesítés.** Az aradi Villamosági Részvénytársaság ez uton értesíti a m. t. fogyasztóközönséget, hogy a kábelhálózat mentén e hó 9-én csütörtökön déli 12 órától fél 2-ig az áramszolgáltatás kábelkapcsolás miatt szünetelni fog.

— **Elcsereült gallér.** A szegénytanulók javára f. hó 4-én a Fehér Kereszt szállodában tartott mulatság alkalmával valaki a női ruhából egy fehér angora gallért elvitt s helyette egy hasonlót hagyott ott. Miután az elcsereült gallér tulajdonosának kedves emlék s igen becses, ennél fogva tisztelettel kéri az illető hölgyet, ki a gallért tévedésből elcserelte, hogy azt neki Arad, Kazinczy-utca 7. sz. a. visszakiüldeni s helyette a saját gallérját átvenni sziveskedjék.

— **Gázrobbanás.** Temesvárról jelentik: Dauerbach György magánzó az erzsébetvárosi Posta-utca husz számú telken házat építtetett, amely csak nemrégiben készült el. A házba Haekenberger Károly és társa cég vezette be a villanyt és gázt is. Tegnap délelőtt azt jelentették Haekenberger Károlynak, hogy az első emeleten levő egyik fürdőszobában gázömlés van. Haekenberger, miután az állítólagos gázömlésről értesült, nyomban a Dauerbach-féle házba sietett, hogy megállapítsa az ömlés helyét és okát. Dauerbach, ennek Oszkár nevű tizenegy éves fia és Szatmáry Ferenc házmester kíséretében felment a fürdőszobába és miután egyszerű vizsgálat után nem találta meg a baj kuforrását, gyufát gyújtott és a gázcső felé közeledett. Ebben a pillanatban óriási robbanás történt és az egész fürdőszoba lángba borult és valamennyien égési sebeket szenvedtek. A robbanásnak legsúlyosabban megsebesült áldozata Haekenberger Károly, aki arcán és kezén veszedelmes égési sebeket szenvedett. Haekenberger a szanatóriumban fekszik és ott ápolják.

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére,** — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér, Vojtek és Welsznál. 101

SPORT.

— **Jégünnepély.** A koresolyázás hívei nagy várakozással tekintenek a keddi jégünnepély elé, amely különösen érdekesnek ígérkezik. Az új vezetőség mindent elkövet, hogy ebből a szempontból is újat produkáljon. Az ünnepély programja a következő: Katonazene, lampionos kivilágítás, jégkirálynő választás, jégkirálynő ünneplése, a csokor átadása, melynek szalagján ez áll: „Az 1911. év jégkirálynőjének”, tüzijáték, takaródó. A jegyek árai: tagoknak, családtagoknak és szezonjegyek 60 fillér, vendégeknek 1 korona. Minden jegy egyszersmint szavazólap is. A vezetőség nagy körültekintéssel buffet is állított fel, mely mérsékelt áraival a nagyközönség rendelkezésére áll. A jégünnepély iránt, amely délután négy órakor kezdődik, a koresolyázás hívei között osztatlan és általános érdeklődés mutatkozik.

— **Az aradi „Toldi” Athletikai Klub** tagjainak nagyszámu érdeklődése mellett tartotta meg f. hó 5-én VI. évi rendes közgyűlését. Alt János elnök szép szavakban méltatta az egyesület 6 éves fennállásának eredményekben gazdag sikereit, majd Tesits Milivoj részletesen számolt be az elmúlt év eseményeiről, a pénztáros és szertáros pedig az egyesület vagyonáról. Határozatilag mondotta ki a közgyűlés a kerületi bajnoki birkozó és súlyemelő verseny rendezését, tervbe vette egy országos birkozó verseny rendezését és elhatározta azt is, hogy tagjainak szórakoztatására szakférfiak közreműködése mellett sportszerű felolvasásokat fog tartani. A tisztikart egyhangú lelkesedéssel következőképpen választották meg: Elnök: Alt János, alelnök Odry Zoltán, titkár Tesits Milivoj, jegyző Véber Árpád, pénztárnok Neulender Endre, orvos Korányi Barnabás dr., szertárnok Prohászka Ferenc, művezető Lábu János, ügyész Sugár Jenő dr. Az egyesület tagjainak emléktárgyát Tesits Milivoj nyújtotta át Alt János a klub agilis elnökének, s miután Alt János lendületes szavak kíséretében köszönte meg az egyesület tagjainak iránta való ragaszkodását és szeretetét, a közgyűlés véget ért.

VITA FORRÁS
SOSKUT VAS-LEVE

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek
köszvény hólyag- és vesebetegnek.
Pélpohár VITA-forrás a gyomorférgést azonnal megszünteti.
A vállalat tulajdonosa: 2925
„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12.
Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.
Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerüzletben.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Eltűnt takaréknyelvek.** Kitka Mihály békéscsabai lakos pár nappal ezelőtt jelentést tett a csabai rendőrségnek, hogy két takarékpénztári könyve, amelyek közül az egyik 6900 korona, a másik pedig száz koronáról volt kiállítva, eltűnt birtokából. Minthogy a betétkönyveket az Aradi Ipar- és Népbank békéscsabai fiókja állította ki, a rendőrség letiltotta a betétek kifizetését és intézkedett az iránt, hogy amennyiben valaki a könyvekkel az intézetnél jelentkezik, erről őt értesítsék. Ez meg is történt. Tegnap reggel megjelent az intézetben Karácsonyi Lajos békéscsabai főpincér és a száz koronás betétkönyvből az egész összeget fel akarta venni. A takarékpénztár értesítette a rendőrséget, amely nyomban megidézte a főpincért és kihallgatta. Kiderült, hogy a főpincér eljárása teljesen jogosult volt. Kitka Mihálynak 6 pár nap előtt, amikor az *Ujvilág* vendéglőben mulatott, hatvan korona készpénzt adott kölcsön, azonkívül a gazda vagy ötven korona cehet esínált. Fizetés gyanánt átadta neki a takarékpénztári könyvet. A másik könyvet Kitka Horváth József kucsébernek adta biztosítékul, akinél szintén nagyobb adósságot esínált. Beidéztek a kucsébert, aki szintén megerősítette a dolgot és átadta a takarékkönyvet. Kitka Mihály kifizette tartozásait és visszavonta feljelentését, mire a rendőrség a további eljárást beszüntette.

§ **Német tolmács kinevezése.** A temesvári kir. törvénytörvény elnöke Hemmen János dr. ügyvéd, ujaradi lakost az ujaradi kir. járásbíróshoz állandó német tolmácsesá nevezte ki.

§ **Felmentett apagyilkos.** A temesvári esküdt-szék Zsukucz Athanász budinci lakost, aki iszákos és a menyét szerelmi ajánlatokkal üldöző édesapját fejszével agyonütötte, ma tartott főtárgyalás után felmentette.

Miért gyönyörű a pesti nő?

Mert az arcbőre rózsás, tiszta, friss, finom, hamvas és díszkroten matt. Ilyenné tette a Yes Porcellánpouder. Minden királynő, minden nagy színésznő azt használja, mert: minden pouder közül egyedül csak az Amerikai Yes Porcellánpouder ártalmatlan, ezt a hítes vegyész bizonyítja és mert széplítő hatása biztos, millió esetben kipróbált. 1951

A Porcellán-pouder csak „Yes” felirattal való. Kapható az egész világon mindenütt. Az Amerikai Porcellán-pouder K. T. magyarországi főraktára: Budapest, IV. Keoskeméti-utca 8., VIII. Rákóczi-ut 9. Árak: 5.— 2.— koronák. Aradon kapható: Házza Hezter, 8. Földes Kolumbán, Vojtek és Welsz, Modócs Hajós Árpád és Hejzsdás Ruzsa cégnél.

VIDÉK.

Az ujszentannai kaszinó. Lapunk vasárnapi számában közöltük az „Ujszentannai Kaszinó Egylet” új tisztikarának névsorát. Most utólag értesülünk, hogy azok sorából az egyesület agilis igazgatója Mandl Antal ur neve kimaradt. Az egyesület elnöke kijelenti, hogy az az ő tévedése folytán történt.

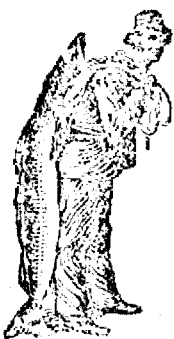
Bíróválasztás Magyarpécskán. Magyarpécska községben Senk Ferenc járási főszolgabíró a bíróválasztás napját február hó 9-re tűzte ki. Érthető tehát, hogy ez a kérdés most erősen foglalkoztatja a község egész lakosságát, annál is inkább, mert hallomás szerint rendszerváltás készül a birói állásban. A község eddigi birói ugyanis a fiatalabb nemzedék soraiból kerültek ki és pedig állandóan azok sorából, akik ellenségei mindeféle kulturális haladásnak és a község kulturális érdekeit mindannyiszor eltemették, valahányszor a kulturális eszméket nadrágos emberek vetették fel. Senk Ferenc főszolgabíró, akiről mindenki tudja, hogy odaadóan támogatja járásának kulturális fejlődését, arra a meggyőződésre jutott, hogy az az embercsoport, melynek soraiból a bírák mind eddig kikerültek, a fejlődésre és a haladásra veszélyes elem és miután a község öregei a tapasztalat szerint a kulturális törekvéseknek állandó barátai és támogatói voltak, ezek sorából szeretne bírói kandidálni. Ez abból következhet, hogy amikor a minap egy nagyobb küldöttség járt nála, Botka János jelenlegi bíró, vagy esetleg Nagy János volt bíró érdekében, Senk Ferenc főszolgabíró a tőle megszokott határozottsággal és nyíltsággal kijelentette a küldöttségnek, hogy a törvényben részére biztosított jogaival élni fog és megfelelő alkalmas pályázók esetén sem Nagy Jánost, sem Botkát jelölni nem fogja. A főszolgabírónak határozott állásfoglalása a község nagy részében, de különösen az intelligenciánál osztatlan tetszéssel fogadtatott. A vérmesebb reményűek a község felvirágozását várják ettől a rendszerváltozástól. A fiatalok lemaradt pártja minden eszközt megragad, hogy vezető szerepét a község első emberének állásában is megtartsa, azonban alig hihető, hogy Senk főszolgabíró, aki ezekkel az emberekkel már keserves tapasztalatokat szerzett, különösen akkor, mikor nemes szándékból a község javára kórház céljaira alapítványt akart tenni és az alapítványt ezek az emberek visszautasították, hajlandó lenne ismét a tudatlanságot pozícióhoz juttatni.

Pénzt

jelzálog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-utca 8. sz. saját ház a fiókpostája mellett.

Az Emulsió vételénél a SCOTT féle eljárást vedjégyt — a halászt — kérjük figyelembe venni. Utánzatoktól óv. Kod. Junk

Ango kóros,

gyöngge, csenevész-e az Ön gyermeke? Adjon nek SCOTT-féle Emulsió-t és szemlátomást gyarapszik majd a kicsike! Cson-toc-kái ki fognak egyenesedni s kemény hus fedí azokat. A gyermek épp úgy ugrándozik majd, mint a többi. A legtisztább és leghatékonyabb alkat részek, amelyeket a páratlan SCOTT-féle eljárás tesz kellemes ízűvé és könnyen emészthetővé, magyarazzák meg a

SCOTT-féle Emulsió

sikerhatását angolkóros gyermekeknek az utolsó harminc év alatt. Édes tejszinhabszerű izem miatt szeretik a kicsinyek a SCOTT-féle Emulsió-t, mely sokkal célravezetőbb, mint a közönséges csukamájolaj. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerárban. 6667

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. Székudvar. Tessék beküldeni. A lapot megindítottuk.

J. A versek nem jók.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az Aradi Központi Takarékpénztár közgyűlése. Az Aradi Központi Takarékpénztár vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta 4 ik rendes közgyűlést, amelyen a részvényesek nagy számban jelentek meg. Szabó Zoltán igazgatósági alelnök nyitotta meg a közgyűlést és konstataálta, hogy megjelent 46 részvényes 909 részvény képviselőben. A jegyzőkönyv vezetésére Velcsov Géza ügyészt, hitelesítésére pedig Mülek Lajos dr. és Verzár István részvényeseket kérte fel. Megnyitó beszédében kifejté, hogy az elmúlt évre megelégedéssel tekinthetnek vissza, mert az minden tekintetben a legjobban sikerült. Mezey Andor vezérigazgató olvasta fel az igazgatósági jelentést, amelyből a következőket közöljük:

Az 1910. évi üzletév nyereségéből 90 057.54 K., alapszabályaink 94. §-a szerint: 10 százalék a tartalékalapnak 9005.70 K., 12 százalék az igazgatóság jutalékára 10.806.90 K., 2 százalék a nyugdíjalapra 1801.15 K., 2 százalék a vezérigazgatónak 1801.15 K., 2 százalék az intézet tisztviselőinek 1801.15 K., összesen 25.216.10 K., a közgyűlés rendelkezésére marad 64.841.44 K. Indítványozzuk, hogy ezen összegből 200 K. névértékű 5000 drb. részvényeink 3. számú szelvényeinek 1911. évi február 6-tól intézetünk pénztáránál leendő beváltására 11 K., összesen 55.000 K., a fenmaradó 9841.44 K. pedig az 1911. évi nyereség és veszteség számlára előveztessék.

Majd Mezey vezérigazgató felolvasta a felügyelő-bizottság jelentését. Ezután Mülek Lajos mondott a részvényesek nevében köszönetet. Indítványára a közgyűlés a felmentvényt megadta s az igazgatóságnak, Mezey vezérigazgatónak, a felügyelő-bizottságnak s a tisztviselőknak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Végül a felügyelő-bizottság tagjaiul Nachtnébel Gyula, Habereger György, Szántó Gyula és Tabakovits Emil választották meg. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Jelen voltak: Velcsov Géza dr., Povázsay Soma, Habereger György, Szabó Zoltán, Dárányi János, Zubor Andor, Reinhart Géza, Winkler József, Steiner Miksa, Verbos Nándor, Verzár István, Hirschmann Albert, Téfnér Ignác, Flamm Miksa, Krémer János, Ilics Simon, Fülöp Lajos, Szücs F. Vilmos. Mülek Lajos dr., Klein Gábor, Csánk Lajos, Reiber Emil, Gellényi Ernő, Szathmáry Gyula, Schäffer Richárd, Hehs Vilmos, Berzsényi Béla, Mezey Andor, Kutányi Ferenc, Schwarzberger Manó, Tóth Zsigmond, Tabakovits Emil, Szántay Lajos, Szabó Albert, Bloch Károly, Kun József, Geller I., Horváth Imre, Greiner Károly, Györfy Ernő, Kiss István, Gerdánovits Aladár, ifj. Farkas Sándor, Kövér János.

— Az aradi borközpont és a kamara. Megirtuk, hogy a földművelésügyi miniszter Aradon vagy Arad vidékén állami borközpontot akar létesíteni, amely tervet a tanács is magáévá tett, sőt ha Aradon létesítenék, — amennyiben a szerdai közgyűlés is úgy határozna — ingyen telek adományozását is ki-látásba helyezte. Ezzel az ügygel az aradi Kereskedelmi és Iparkamara is foglalkozni fog; ugyanis a Kamara elnöksége az aradi összes borkereskedőket kedd délelőtt 11 órára a kamara székház tanácstermébe szakértekezletre hívta össze, hogy a kereskedőknek az állami borközponttal szemben tanúsított magatartását még a közgyűlés előtt megismerje.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 6

Kínálat, vételkérő mérsékelt, 15 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.

Az árak 50 fillérenként számítva:

	Bécsi zárlat	2 órai zárlat
Búza 1911. áprilisra	11.43	11.49 11.44—11.45
Búza 1911. májusra	11.33	11.34 11.29—11.30
Búza 1911. októberre	10.94	10.93 10.91—10.92

Rosa 1911. áprilisra	8.17—8.18	8.15—8.16
Rosa 1911. októberre	8.01—8.02	8.00—8.01
Tengeri 1911. májusra	5.87—5.88	5.86—5.87
Zab 1911. áprilisra	8.64—8.64	8.58—8.59

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Febr. 6 —

Magyar aranyárjádék 4%	111.65
Magyar koronaárjádék 4%	91.90
Magyar koronaárjádék 3%	81.26
Magy. földt. kötvény 4%	92.50
Horvát-szlavon földt. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	223.—
Tiszam. és szegedi sorsjegy kölcsön	186.—
Oszt. árjádék papírban	99.25
Oszt. árjádék eszt. b. b.	97.26
Oszt. árjádék aranyban	116.—
Oszt. koronaárjádék 4%	93.10
1860. évi oszt. államsorsjegy	165.—
Oszt. magyar bankrészvény	18.90
Magyar hitelbank-részvény	868.50
Oszt. hitelintézet részvény	676.75
Oszt. magy.-államsvasuti részvény	747.50
50 frankos arany (Napoleonkor)	19.01
Német birodalmi márka	117.50
London vista	240.05
Paris vista	94.90
10 márkás arany	22.47

Felelős szerkesztő: BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedden, 1911. február hó 7-én:

C bérlet

C bérlet

Aranylakodalmom.

Látványos színmű énekkel és tánccal, 7 képben. Irták Beöthy László és Rákosi Viktor.

SZEMÉLYEK:

Koltai Jenő	Keszler Ede.	Jurátus	Keller J.
Katalin, neje	Kápolnai J.	Mihulák Janó	Vass Jenő.
Béla, fiuk	Dorner.	Krausz Soma	Polgár S.
Honka	Zalai Margit.	Kossuth Lajos	Mazor F.
Nyárádi	Herold E.	Bem, tábornok	Szabó S.
Howard Jancsi	Várnay Jenő.	Bodó	Delli Lajos.
Emerencia	Benkőné P.	Prodán	Kulcsár L.
Nyári Pál	Beregi S.	Alexandrovits	Várnai Jenő.

Kedde este 7 és fél órakor.

Oszt. magyar bank.

Az Oszt. magyar bank minden részvénye után az 1910. évi második félévre (63. osztalék-szelvény) osztalék fejében

Hatvankét korona 30 fillér

jár, mely f. é. február 4-től fogva az Oszt. magyar bank bécsi és budapesti főintézeténél, valamint minden fiókintézeténél kifize teik.

Bécs, 1911. évi február hó 3-án.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Pepovics
kormányzó

Wolfrum
főtanácsos.

Pranger
vezérigazgató.

566

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

HOL kapható a legjobb és legolcsóbb

Porosz Kőszén

Koksz

Faszén

és aprított Tüzifa

házhöz szállítva!

ALTMANN EDÉNÉL

Wesselényi-utca 48.

Telefon szám 46.

Telefon szám 46

Reklám nélkül is Lovas Károly lakás- és ablak-
tisztítónak
mindenki tudja, hogy porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 780.,
hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

Meghívó.

A felszámolás alatt levő „Nagyzerind és vidéke“ takaré- és hiteleszövetkezet

1911. évi február hó 12-én, délelőtt 10 órakor a nagyzerindi községi tanács-teremben tartja utolsó

rendes évi közgyűlését,
melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1910 ik üzleti évről.
 2. Az 1910-ik évi zárszámadások (mérlegek) betérjesztése.
 3. A felügyelő bizottság jelentése.
 4. A felmentvények megadása feletti határozathozatal.
 5. A szövetkezet vagyonának felosztására vonatkozó javaslat tárgyalása.
 6. Esetleges indítványok.
- Nagyzerind 1911. január 25.

Az igazgatóság.

Vagyon-mérleg.

Sorszám	Vagyon	Összeg		Sorszám	Teher	Összeg	
		korona	f.			korona	f.
1	Pénzkészlet	15155	60	1	Heti betétek	64584	—
2	Kötvénykövetelések	72817	—	2	Nyeremény az előző évekről	19713	68
				3	Nyeremény az 1910. évről	3674	92
	Összesen	87972	60		Összesen	87972	60

Kelt Nagyzerinden, az 1910. évi december hó 31-én.

Dr. Kultsár Péter s. k., (P. H.) Pósta Lajos s. k.,
igazgató-elnök. könyvvezető.
Boros Sándor s. k.,
pénztárnok.

Fenti vagyon-mérleget megvizsgáltuk s azt egyes és összes tételeiben a fő- és mellékkönyvek adataival teljesen megegyezőnek találtuk.
K. m. f.

Weisz József s. k., Sándor Ferencz s. k., Polgár Sándor s. k.,
felügyelőbizottsági tagok.

Nyereség-mérleg.

Sorszám	Nyereség	Összeg		Sorszám	Veszteség	Összeg	
		korona	f.			korona	f.
1	Könyvecskék ára ...	180	—	1	Egyleti szükségletek	1120	—
2	Mulasztási illeték ...	11233	—	2	Visszafizetett kamatok	422	87
3	Kamat	4274	09	3	Leirt kötvénykövetelések	75	—
4	Kezelési díj	712	85	4	Nyeremény	3674	92
5	Visszamaradt heti betétek	88	40				
6	Felszerelések érték-többlete	108	32				
	Összesen	5292	29		Összesen	5292	29

Kelt Nagyzerinden, az 1910. évi december hó 31-én.

Dr. Kultsár Péter s. k., (P. H.) Pósta Lajos s. k.,
igazgató-elnök. könyvvezető.
Boros Sándor s. k.,
pénztárnok.

Fenti nyereség-mérleget megvizsgáltuk s azt egyes és összes tételeiben a fő- és mellékkönyvek adataival teljesen megegyezőnek találtuk.
K. m. f.

Weisz József s. k., Sándor Ferencz s. k., Polgár Sándor s. k.,
felügyelőbizottsági tagok.

Az 1910. év végén a szövetkezetnek volt 257 tagja 621 üzlet-részeszel. Az eredeti zárszámadások a szövetkezet helyiségében a közgyűlés napjáig megtekinthetők.

Van szerencsém a nagyérd. közönség tudomására hozni, hogy

asztalos üzletemet
Kápolna-utca 3. szám alá
saját házamba áthelyeztem és minden tekintetben a modern követelményeknek megfelelően berendeztem. Mint eddig, úgy ezután is fő törekvésem lesz izléses kivitel, szolid munka és olcsó árak által a nagyérd. közönség bizalmát kiérdemelni. 8951

Elvállalok modern lak- és boltberendezéseket, portale és épületmunkát.

Kész butor eladás.

A nagyérd. közönség becses pártfogását kérve, teljes tisztelettel

Molnár Antal,
épület és műbutorasztalos.

Aranykéz-utca 2. sz. házban

három szoba, zárt folyosó, a hozzá tartozó mellékhe-
: lysiségekkel :

f. év május elsejére

kiadó.

Fajtszta **riparia portalis** alanyon oltott, elsőrendű, duggyökézetű bor- és csomagefaju

szőlő-oltványokat

sima valamint **riparia portalis** szőlőveszőket ajánl gyökeres és elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG

szőlőoltvány-te epe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4651

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229

Nélkülözhetetlen háziszer

„Doré“ sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásúnak bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfej, oldalszurás, hátfájás és osztes fájdalmaknál. 421

Belsőleg: 20—40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerosztószer.

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában,
továbbá: Ring Lajos gyógyszer-tárában és Vojtek és Welsz droguerijában kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.

Vendéglők, kávé-
házak és fűszer-
üzletek ⁴¹⁸

adásvételét

ingyen közvetíti és
sörkölcsonöket
leggyorsabban ki-
eszközöl

Leonhardt

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

Használt

ólom

megvételre kerestetik

AKI

zamatos, igen finom
Rumot akar készíteni,
vegyen 30 fillérért egy
üveg ³⁸¹

Rumkivonatof.

Ebből a rajta levő uta-
sítás szerint pár perc
alatt 1 liter finom thea
rumet készíthet

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerész

**Alkalmi vételek
és eladások
ékszertárgyakban**

arany és ezüstneműekben, Arad legne-
gyöbbszű és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész
Waltzer János-utca, Mikorlita-palota

Zálogécédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és brili-
áns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyra átcsereállításnak
TELEFON 438. TELEFON 438.

Uj üzlet.

„Körösvölgy pálinka raktár”

cím alatt új üzlet nyílt az
Andrássy-tér 5. sz. a. (Almay-
palota), ahol valódi szilvórium,
törköly, rum, cognac és likőrök,
valamint Almay-féle fajborok
palackokban árusítatnak.

Nagyérdemű közönségnek szí-
ves támogatását kéri

Schwarcz Pál,

üzletvezető.

FÖLDES KELEMEN

orvosi laboratórium Arad.

Végez:

Vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomornedv vérviz-
gálatokat.

Wassermann-féle Lues reakciót.

Mallaria plasmodiumok kimutatását.

Vidal Ficker (Tiphus, Paratiphus) Punctios (umbra-
lis, pleuralis abdominalis) folyadékok vegyi bacteriolo-
gikus és cytologikus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrváladék, diphteria, szem és fül
váladék bacterologicus vizsgálata. Spirocheta palida ki-
mutatása Sperma vizsgálata (azoosperma.)

Kórszövettani vizsgálatok, stb.

A vérvizsgálatokhoz szükséges vérételekre használandó
sterill kémcsövek az orvos uraknak rendelkezésére állanak.

A vizsgálatok díjait a legméltányosabban állapítottam
meg.

A vizsgálatokat **dr. Lukáts Jenő és dr.
Posgay István** orvos urak végzik. ³⁶¹

Kiadó

József főherceg-ut-12.
sz. a. házukban f. é.
május hó 1-től egy szép
nagy üzlethelyiség. Bő-
vebbet az irodánkban
Fodor és Reisinger.

Permetező javítások elfogadtatnak.

• M. kir. szabadalmazott •

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyári
árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
héjak és egyéb tisztátalanságok
azonnal továbbittatnak, ezáltal a szí-
vattyu nem romlik és a bort nem
ronthatja, a gépezet jó működé-
sért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közse-
geknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hasz-
nátalanál sem tagadják meg a
szolgálatot, — a gép jó működé-
sért 8 évi jótállás (ingyen javítás),
hozza való országos egységes csa-
varok és a legjobb minőségű belül

gummirozott
kendercsövek
a legolcsóbb
árban.

Kutak

a hozzávaló
csövekkel
olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.

Hönig-Ottó

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyu készítő. ³⁵¹

Arad. Rákóczi-utca 27. sz

FEHÉR KIRAKATOK!

Felhívjuk a. é. közönség b. figyelmét a mostani kiállított fehérenemű árunk megtekintésére. Gondos előrelátás
folytán még az áremelkedés előtt nagymennyiségű **legjobb** — minőségű — **cérnavásznak, asztalneműek,**
chiffon és **pamutárut** beszereztünk — egy ideig még a régi ősmert olcsó árban árusítjuk.

Régi, **70** év óta fennálló üzletünk az utóbbi 10 évben a **fehérenemű osztályt** a legmagasabb fokra emelte.

A legelőkelőbb gyárosoktól, mint **Schroll; Regenhart; Oberleithner** áruiból állandó nagy **gyári raktár.**

Kész **női fehéreneműben** óriási választék — **bármilyen kelengye a raktárról összeállítható.**

Meglepő nagy választék **női ingekben,** e cikket különösen **olcsó reklámáron** árusítjuk — Otthon készítenő ke-
lengyékhez ajánlunk **legfinomabb Batist chiffonokat,** legújabb **Batist Nansouc** minden szélességben.

Párnatokokhoz legfinomabb **Nanking.**

Schweizi, Jaquard és batiszt himzések.

Rosenblüh H. és Társa

Szabadság-tér 19.

EREDETI POPOFF-TEÁK!!

Elismert legjobb

Tea

és

RUM

beszerzési forrás

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

311

VALÓDI ANGOL RUMOK!!

URÁNIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. febr. 7-én, kedden

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. A Quarneró mentén. Látványosság — 2. Pagonini. Bohózat. A legújabb szenzáció. 3. Szívek harca. Szenzációs dráma. Játsszák a párisi „Odeon” tagjai — 4. Színeszvár. Bohózat. — 5. Művirágkézítés. Tanulságos. — 6. A saskók. Edmond Rossand tragédiája. A címszerepben Sarah Bernhardtól. — 7. A skorpió. Látványosság. — 8. Miatyánk. Dráma. — 9. Bohémek. Bohózat. — 10. Karenin Anna. Tolszaj remekműve a párisi Rejane színház előadásában. Ma utoljára.

Előadások d. u. 5 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 50 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Műsor: Ma kedden 1911. február 7-én

1. Barlangok. Természettudományi színes felvétel. — 2. Pall mindenhez ért. Kacagtatás. — 3. A szerepcsekerék. Gyönyörű dráma. — 4. Hektor a lóörz. Erdekfeszítő életkép. — 5. Karenin Anna. Dráma. Tolstoj Leó gróf remekműve. — 6. Falpar Brienzen. Természettudományi felvétel. — 7. Saragossa bevétele. Történelmi dráma. — 8. Pali önkéntes. Eredeti bohózat.

Az előadások délután 1/2 6 órakor kezdődnek.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zár. ék 1 kor. I. sor hely 30 fill., II. sor hely 60 fill., III. sor hely 40 fill., IV. hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazené játszik.

Ruhatsz. — Buffet.

Csütörtökön bemutatásra kerül az Apolló-színházban A szerelem története. Uránia darab.

NYILTTER.

Tekintetes

Csillag Ignác

tiszt. megyei főorvos urnak

Borosjenőn.

A mit már élő szóval személyesen úgy nem mulaszthatom el, hogy dr. Csillag Ignác mint megyei főorvos urnak emberfeletti önfeláldozó és fáradhatatlan munkásságaért, melylyel két leányomat súlyos betegségükben részesített, ugyszólván a halál torkából hozta őket vissza, a nagy nyilvánosság előtt is, szívből jövő hála köszönetemet kifejezem. Engedje az Isten, hogy az emberiség javára, még hosszú éveken át egészségben és sikeresen működhesen.

Moroda, 1911. február 6-án.

Tisztelettel

567

özv. Hauser Dávidné.

Az első magyar részvény serfözde mult évben forgalomba hozott és a külföldi Salvátor sört helyettesíteni hivatott sörkülönlegessége a

tavaszi részvénytör

február hó 1-től kezdve az alábbi helyeken kerül csapolás alá

Braun Gusztáv Fehér Kereszt szálloda

Kánya Géza városi sörcsarnok

Novotny S. Gambrinus étterem

és palackokban pedig minden jobb fűszerüzletben és

Deutsch Mór első magyar részvényserfözde főraktárában.

ATLANTIKA

egyedüli

KÁVÉ ÉS TEA

speciális üzlet.

Mi a titka

annak, hogy a ki ma Aradon jó kávét és teát akar, csakis itt vásárolja e cikkeket. 171

1. Kifogástalan jó minőségű áru.
2. Szakszerű tiszta kezelés.
3. Fűszer és egyéb szagoktól mentes.
4. Minden órában friss pörkölés

villany-üzemű pörkölőn.

ARAD, Andrassy-tér 20.

Szemben a vármegyeházzal. Városi és megyei telefon 609.

4608—1910. tkvi sz.

Arverési birdeleményi kivonat.

A nagyhalmágyi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Báncs Szándó végrehajthatónak Deren Petru I. Juon, Deren Iszpász I. Juon és Deren Pász I. Togyer végrehajtást szenvedők elleni 400 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében, a nagyhalmágyi kir. járásbiróság területén fekvő Tisza községi 132. sz. tjkvben A. I. 1—20. rendszám a. felvett ingatlanságra az árverést 666 kor. kikiáltási árban elrendelte és hogy a fenntebb megjelölt ingatlan az 1911. évi március hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor Tisza községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár kétharmadán alul eladatni nem fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 66 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál kiállított előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nagyhalmágy, 1910. évi december 19-én.

Gálffy, s. k.

565

kir. jbiró.

Apró hirdetések.

Zálogházból

kváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad. **Farkas Streicher** Arad, Tökölly-tér 1. 2974

„Kuterlus“

levele van szokott helyen jeligéje alatt, kérem mielőbb átvenni Hella. 540

Három szoba,

fürdőszoba, konyha és megfelelő mellékhelyiségekből álló villanyvilágítás és vízvezetékekkel felszerelt lakás május 1-re kiadó. Értekezni lehet Nagy Sándor utca 7b. szám alatt a tulajdonosnál. 517

Modern

földszinti 4, esetleg 5 szobás lakás terasszal, villanyvilágítással május 1-re a Verbőczy-utcában kiadó. Tervet megtekinteni a postafőnöki lakásban lehet. 554

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtárakat. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrásy-tér 16 555

Zs. Iviseőnlő teljes ellátást

keres intelligens családnál. Ajánlatot „Ellátás” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek 557

2 üres szoba

(1 utcai és 1 udvari) külön bejárattal új házban kiadó. Petőfi-utca 10. Értekezni ugyanott a házmesternél. 301

Jó gyorsíró-gépiró

ügyvédi irodában igen előnyös feltételek mellett állandó alkalmazást talál. Jó német előnyben részesül. Nő is lehet. Sajátkezű ajánlatok „Iroda” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek 560

Szülők figyelmébe.

Gyenge tanulókat magánvizsgálatra, vagy összevent vizsgálatra felelősséggel elvállalok. Steiner, okl. tanító Chorin Áron-utca 1. 498

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 30.000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb áron. Uéleti könyvek, u. m. szazzák, naplók, stb. gyári raktára. Irodai cikkekben különlegeségek. A Révai Lexikon részleltetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papírkereskedése Arad. 4071

Úri számkó eladó

jutányos áron. Bővebbet Vass József fakereskedőnél, Ujarad. 558

Rendes tanulók,

kik tanulásaikban gyengék, naponta előkészítést nyerhetnek az izr. fiuinternátusban. Chorin Áron-utca 1. 499

Fűszer

csemegekereskedés, forgalmas alföldi város főutcáján állandó vevőkörrel eladó. Átvételéhez mintegy 8000 korona szükséges. Megkereséseket „Kellemes jövő” címen a kiadóhivatal továbbítja. 515

Egy modernül berendezett

uri lak azonnal kiadó, ugyanott egy száraz műhely is. Hasszinger-utca 5. 558

Egy 4 kerekű

kis kézi kocsit megvételre keresetnek. Eötvös-utca 11. Kohn Armin. 552

4 szobás lakás

kiadó május 1-re évi bér 650 frt. Bővebbet Kohn Arminnál Karolina-utca 8. 552

Üzleti helyiség kiadó

május 1-re Weitzer János-utca 15. sz. a. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál. 551

Jzr. ellát

uri családnál koszt kapható. Czim a kiadóhivatalban 545

Földszintes

urilakásban 2 szoba magános hölgy részére május 1-től kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 537

Örleveses tani órák

gyöngé- és magántanulókat elvállal és jó sikerrel előkészít. Schweidel József-utca 4. 535

Koffmann Sándor

Arad, (színház-épület.) Női- és leányfelöltők és telikabátok a legújabbá kivitelben érkeztek! Versenyen kívüli árak! 4288

Keresek

bejárónét, könnyű házi munkára. Kőlcsey-utca 9a.

Kiadó

három szoba, fürdő- és mellék- helyiségekkel. Flórián-utca 14a. 564

Nagymennyiségű maculatura

jutányos áron eladó.

Kiadó

5 évi időtartamra haszonbérbe Menyházán

mész- és márványkőbánya.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad 569

Takács Péter

Borossebes.

Kiadó lakások!

Lujza-u. 3 alatt.

Egy modern 4 szobás utcai lakás fürdőszobával mellék- helyiségekkel és egy nagy terrasszal. Május 1.

Egy 2 szobás utcai előszobával és mellék- helyiségekkel. Május 1.

Egy 3 szobás udvari előszobával és mellék- helyiségekkel. Máj. 1.

Egy alsó lakás 2 szoba előszoba és mellék- helyiségekkel. Márc. 1.

568

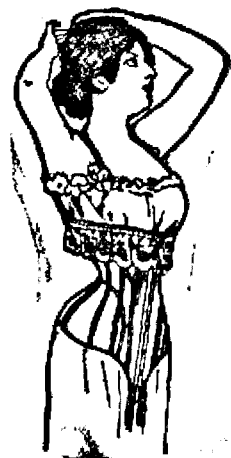
Valódi

francia mellfűzők különlegességek kizárólagos raktára Varga D. Dani

Arad, Andrásy-tér 20.

Fűzőkhöz külön próbaterem.

Ernyő különlegességeken dus választék. Javítások és villany- ernyő készítesek elfogadtatnak. Városi és megyei telefon 808

„Reklám” korcsolyák.

1 pár angol korcsolya gyermek 60 fill

1 „ „ „ férfi és női 80 „

1 „ merkur „ „ 2 kor.

1 „ „ teljesen nikel 3.00, 4 „

csak rövid ideig még kapható

Eiesele János,

Koronás Áruhában 4285

Forray-utca.